

సంఘిక గర్భ

వారిచే తియ్యారు చెయబడినది.

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A. RESTURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTURANT,
High Court Building

నూతన గ్రామ-కంఠాభివృద్ధి.

VI

ఈ విషయమై గవర్నరు మెంటు వారీమధ్య జరిగేయించిన యుత్తరపుట బహు అనుకూలముగ నున్నది. నాటిని జారీ చేయుటలో నుండెడి కష్టము కంటే అసలు జరగదములా మెంటు కష్టమున్నదని చెప్పి తగి యున్నది. ఈ కష్టము స్థానికాధ్యక్షులవలన సంభవించును. తహశీల్దార్లు మాకు తెల్ల చొప్పున నివేశనము లిచ్చుచున్నారు. ఇక ముందు పది తెల్లకు తక్కువ నివేశనము లిచ్చుకూడదని గవర్నరు మెంటు వారీపు డుత్తరపు చేసిరి. పశువుల పాకలకు ఊరు బయట చేరే స్థలము లిచ్చుట కంటే యింటినివేశనముల కంటే ఆన సవరయిన స్థలములనిచ్చుట యుచితమని. ఇందువలన యింట్లు ఒక దాని కొకటి అంటుకుండ యుండ వచ్చును. అయితే ఈ నివేశనములు కొంత కాలమైన తరువాత పండుకోవడము తటస్థమవును. అప్పుడు ఇట్టివికాలమైన నివేశనములు చెల్లచెందరే భాగము లేర్పడి భాగములు తహశీల్దార్లు కట్టుదురు. అప్పుడు తిరుగయథాప్రకారభిక్షిస్తున్నట్లువును. కాబట్టి ఈవిషయమై స్థిరమయినపుడునున్న అర్హుల గారి కాపనముగాని ప్రభుత్వపు ప్రతినివేశనములూను రెండువంతులుగాని తేకనముగాని భాగీ స్థలముండక తప్పదని భగవంతుని ఆర్జనప్రభుత్వలెవ భాగములు పండుకొనుటకు హక్కులేదని కూడ అర్హుల ఊడకలెను. అయితే ఇట్టివరకులలో కట్టాను ఇయ్యవచ్చును గాని కొంత కాలముయిన తరువాత వక్రములు భిన్నముగ జరిగించిన వారి విషయమును ఏమి చెయ్యవలసియున్నది. ఇట్లుకట్టినయెడల అట్టిస్థలమును మరతు ప్రకారము గవర్నరు మెంటు వారు తిరుగదాఖలు చేసుకుంటూకొన్నారు దీనికి అట్టిపద్ధతియే ఏర్పరచినయెడల ఇంటికోకూడ స్థలము దాఖలు చేసేకోవలసి వచ్చును యింటిభిక్షు ఎవ్వరయిందనవచ్చును. ఇంతకొకటికొకటి భరించుట కష్టము. కనుక ఎటువంటికికొకటి లేర్పరచిన వాగుండునో అలాగించవలసిన యంతమై యున్నది. నివేశనము లిచ్చుక పూర్వమే గవర్నరుచేయవలసిన అంశములన్నియు ఈశ్రీ కలలో నవి ప్రకటనగ్రాహిణియైతిని. నాటిని గవర్నరుచేయెడల అందుకు తగిన శిక్షలుకూడ యుండవలెనని నాసితిని. అట్టిశిక్షలు కలిగముగ నుండకూడదని కూడ ప్రాసియుంటిని. ఇట్టిసంగతులన్నియును రాగ్రామ వారు చిరముగ నిచ్చు నివేశనములకు వర్తియనుగాని వేలములో కొన్ని నివేశనములకు పనికివచ్చునో వాదో అని ప్రాసియుంటిని. పనికిరాదని కొందరు బాదుర్లు చెప్పుచున్నారు. సొమ్ముపెట్టి వున్నప్పుడు స్థలములకు కొందరికి పూర్వమే హక్కులు కలవని చెప్పుచున్నారు. కనుక గవర్నరు మెంటు వారు ఒక క్రొత్త కాపనము చేసినగాని ఈ క్రొత్త గ్రామకంఠములయిన పాపకర్మ సరి పూర్తములు కానేరదని చెప్పగలిగియున్నది. కాబట్టి గ్రామ పారిశుధ్యము నిమిత్తము పాటుపనులన్నీ గౌరవనీయులగు రామచంద్రరావు పంతులుగారును తదితర ప్రముఖులును ఈవీన కాపనము అనవలూ కాదా యను సంగతి గట్టిగా నాలోచించవలసియున్నది. గవర్నరుగారి సీమధ్య నిచ్చిన యుపకారములలో గ్రామ పంచాయితీ లేర్పడిన గ్రామపారిశుధ్యము వాగు పడునని నుడిచియుండిరి. అట్టి పంచాయితీలు కొద్దిగాలము లోనే రానై యున్నటులకూడ నెలవిచ్చిరి. పరిశోధకాధ్యక్షుల కొన్నిస్థలములలో నివేదించి పెట్టుటకు తమ యాలోచనలనున్నటులకూడ నుడిచియుండిరి. ఇప్పుడు మూడు జిల్లాలో స్పెషలు డిప్యూటీ కలెక్టరును నూతన గ్రామకంఠాభివృద్ధిమిత్తము చేసి యున్నారు. వీరు పది ప్రారంభించి పదిచేయుచున్నారు. భూములు వున్నకొని కంటేకొనేమనిచ్చి, భాగీ స్థలములకు ఆయా నివేశనముల కిచ్చి గాని ఇయ్యకగాని వెల్లిపోయెదరు. ఆయా తహశీల్దార్లలో తేక డివిషన్ ఆఫీసర్లలో ఈ విషయమై జేయుదురు. ఈ శ్రీ కలలో జెప్పవలసిన సంగతులన్నియు నివేశనము లిచ్చుకపూర్వమే నూలోచించెదకోతదో సంతకమునని చెప్పగలిగియున్నది. పంచాయితీలు ఈ మూడుజిల్లాలలోను ఇప్పుడే ఏర్పాటు చేయబడియెడల ఈ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారికి మిక్కిలి సహాయకరముగను ప్రజలకు సదుపాయ కరముగను ఉండునని చెప్పగలిగియున్నది. గనుక ఈవిషయముకూడ ప్రారంభరావు పంతులుగారును ప్రజాప్రముఖులును అతి త్వరితముగ నాలోచించవలసి యున్నది. గాని పారిశుధ్యమును గురించి మన గవర్నరు మెంటు వారిపూర్వదీప్తుడు ఎవ్వర క్రొత్త తీసుకొనుటకు ఆలోచించుచున్నారు. ఈ స్పెషలుమ్యాట్రి నేర్పరచుటే ఇందుకు ప్రథమ నిదర్శనము. నివేశనము లిచ్చుడవు విషయమై ఈ మధ్యజేసిన

యుత్తరపుట రెండవ నిదర్శనము. ఇంకను పంచాయితీల నేర్పరచడము, కాపనమును మాన్యు వనరులని క్రొత్త గ్రామకంఠముల నేర్పాటు చేయుట అయ్యా అయ్య జరుగుటకు తగిన పద్ధతుల గావించుట, భిన్నముగ నడచు వారికి తగుశిక్షలు నేర్పాటు చేయుట, అనవరముని తోచిన యెడల ఒక క్రొత్త కాపనము జేయుట ఇక జరగవలసిన పనులై యున్నవని చెప్పగలిగియున్నది. ఈ సంగతులన్నియు తాలూకాబోర్డు మెంబర్లు ప్రెసిడెంట్లు మును ప్రెసిడెంట్లు ముఖ్యముగ ఇప్పుడక్కడ యున్న అధికార ప్రెసిడెంట్లు కడు శ్రద్ధతో నాలోచించ తగి యున్నవి. స్పెషలు డిప్యూటీ కలెక్టరువారు ఏర్పరచబోవు క్రొత్త గ్రామకంఠము లింకను అయ్యగోకినచ్చియుండ లేదుకాని తాలూకాబోర్డు వారు రివియూఉద్యోగస్థులును ఏర్పాటు చేయుచున్నది అనేకములు గలవు. నాటిగతి అధోగతియే అని చెప్పగలిగియున్నది. పూర్వపు గ్రామకంఠములకంటే చెడిపోవునని చెప్పవచ్చును. రివియూబోర్డువారి ప్రాంతం గు అర్హులలో వీధులు నూటిగా నుండవలెననియు, అల్లరిచిల్లరిగ నిండ్లు యెప్పుడువచ్చినట్లు కట్టబడకూడదనియు ఆప్రకారము కట్టిన యెడల తహశీల్దార్లును పూచీచేయువరకును చెప్పబడియున్నందుకు ఒక్క నవీన గ్రామకంఠములోనయిన ఈ ప్రకారము జరగదము లేదని యాధిక జెప్పగలిగియున్నది. అందుకు అనేక నిదర్శనముల నివ్వగలము. కాని ఇక్కడ నుడవలసియుటకు స్థలములకు నొప్పులేనదు. ఇట్టి గ్రామకంఠములలో పట్టాల నియ్యక పూర్వమే యిండ్లుకట్టుటయు, ఆప్రకారము కట్టుకొనుటకు రహస్యముగ మునసుకుకరణములు సలహాచేయుటయు తరువాత తహశీల్దార్లు చేయ చెయ్యలేక మెల్లగ పట్టాల నిచ్చుటయు, అట్టి గ్రామకంఠములలో ప్రవేశించి ఇండ్లు కట్టుకున్నవారి సొమ్ములు జేప్తుకోవలసి. గత మూడునూరు సంవత్సరములలో నీ తీరుగ జరిగిన కేసు లెన్నియో నాటి పరిస్థితి లెంతో నాటిలోకట్టిన గృహము లెన్నో తెలియగల యొకట్టు మెంటును ఈజిల్లాకియ్యమని గవర్నరుగారి సభలో ప్రశ్నించిన, ఈసంగతియొక్క నిజము బయటపడక మానదు. ఇప్పుడు సర్కారులూకాని రామపేటస్థలములు నుమారు 40 యకరములభూమి తాలూకాబోర్డువారు వేలము చేయ సిద్ధముగనున్నారు. వేలములో కొన్నివారికి పూర్వమే హక్కులు గలవని ప్రెసిడెంట్లు చెప్పితిని. కొన్ని మరకుల నియమించి వేలము చేయుచున్నది వినుచున్నాము. ఈ మరకులు ఆయలు జరుగుటకు సాధ్యము కనుపడదు. వేలములో కొన్నిస్థలములకు మరకులు అయ్యజరుగుటకు తగిన సాధ్యము లేర్పరచవలసి ఈవేలము నిజపుచేయుట యుక్తము. ఇందును గురించి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంట్లు గారును లామరు వైసు ప్రెసిడెంట్లు గారును తగు చాలోచనచేసి క్రొత్త గ్రామకంఠము ప్రస్తుత చేయవలసిగాక ప్రజలపూర్వకరణి వారు వలకు ఎక్కడజూచిన సభలో చర్చతో !! తీర్మానముతో !!! ప్రజాసౌఖ్యమును గురించి ఈవిషయమును కూడ అట్టి సభలకు చేసి ఈ శ్రీ కలలో ప్రాసిన సంగతులన్నియు చర్చించి తీర్మానములు సలుపుట యుచితము కాదా? ప్రజాసౌఖ్యాభిలాషులందరు మనము గట్టి కాలయాపనము చేయక ఇందును గురించి తగిన ఏర్పాటులకు చేయుచుగలిగియున్నాము. మెంటు గవర్నరు మెంటులూ గ్రామకంఠాభివృద్ధి గ్రామపారిశుధ్యమును గురించి ఏమి చేయుచున్నది యును శ్రీ కలలో వ్రాసివలదియి. ఆ పద్ధతులకు కూడ పరిస్థితులకు చదువుల అందరు ఆలోచించవలసిగాక.

అక్షరాన వజరము:—ఈ నెల 1, 2, 8, తారీఖులవరకు తమ గా వన్నములు వురియుటలన వజరపచ్చి అక్షరాగ్రామ లాపలికి 2 వ తారీఖున తెల్లవారు ఝామున 8 గంటలకు నిరువచ్చి, నాన్వి బహులలో తోడలులోతున నీరు ప్రవహించినది. పల్లపు ప్రజేయులలో ఉన్న ఇండ్లలోకి నీరు ప్రవేశించినందున గోడలుపడిపోయి కొన్నియిండ్లు నేలపాలుయినవి ప్రజలకష్టపన్నములు చెప్పవలసినవి కావు వీరసాదలనుకూడ రి బస్తాల వియ్యమును 8 యాహులవిల్లము 2 బండ్లజనకట్టెలను తెప్పించి యెరికొన్ని వియ్యము కావలెకో కనుగొని వారికి తగినట్లు ఫర్దులుగా నిప్పించి.

ఒకత్రాగుబోతు:—నింట్లో అన్ని పర్వతమునద్ద కాని నాథలూరి అనువాడు త్రాగిఅల్లరి జేయుచుండెను. ఇట్లుజేయుట సరికాదని అచ్చట ఫారాయిచ్చుచుండెన కాని నేమియు చెప్పక త్రాగుబో తతనితో గ్రద్దుగద్దెను తనవార వారిద్దరును కలియబడి. మద్రాయి కాని నేమియును ఎడమ ముంజేతి మీద కలచెను. కాని నేమియు వారిని వదలకపట్టుకొని తిసిగొని బోయెను. వారిని నెంట్లుబాటిను కొత్తలో విచారణజేసెదరు. కాని నేమియు ఆనుపప్రతిగా నున్నారు.

వీరికాపుర విద్యత్పరీక్షలు.

శ్రీవీరికాపుర సంస్థాన విద్యత్పరీక్షల నుండు గృహాధికారి నందుకు గాను కడదిన విజయదశమినినయిన బహుమానముల నందు కొన్నవారిపేర్లు:—

1915-వ సం॥ న ఆద్యైతము సామాన్యమునందు మొదటి తరగతిలో కృతార్థులై: వారిపేర్లు:—గోరుగంటల వెంకట్రామకాశ్రి గారు, కొల్లి నుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి గారు, చల్లా నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు, గుంటూరు సీతారామకాశ్రి గారు, వేమూరు రామబ్రహ్మకాశ్రి గారు, రెండవతరగతిలో:—పప్పు చెయ్యకాశ్రి గారు, ఉపాధ్యాయుల వెంకటేశ్వరకాశ్రి గారు, బంవరుపరిమి నరసింహకాశ్రి గారు,

తేదభావ్యమునందు రెండవతరగతిలో:—వడలి లక్ష్మీ నారాయణ కాశ్రి గారు,

తర్కము ఉత్తమునందు రెండవతరగతిలో:—కందాళం కృష్ణమాచార్యులు గారు, నూకల చెయ్యకాశ్రి గారు, ఇంకొల్లపరిమి నరసింహకాశ్రి గారు.

వ్యాకరణము ఉత్తమునందు మొదటి తరగతిలో:—పేరి వెంకటేశ్వర కాశ్రి గారు.

రెండవ తరగతిలో:—వేమల సాంబయ్యకాశ్రి గారు, చల్లా నరసింహకాశ్రి గారు, అప్పల బోగన్నకాశ్రి గారు, గుల్లపల్లి రామస్వామి కాశ్రి గారు, జయంతి నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు,

1914-వ సం॥ న వ్యాకరణము ఉత్తమునందు రెండవతరగతిలో:—వారణాసి సత్యనారాయణకాశ్రి గారు, కంభంపాటి రామమూర్తికాశ్రి గారు.

1914-వ సం॥ న ఆద్యైతము సామాన్యమునందు మొదటి తరగతిలో:—తెలిదేవులపల్లి నుబ్రహ్మకాశ్రి గారు.

తర్కము-ఉత్తము రెండవ తరగతిలో:—చల్లా నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు, గుంటూరు సీతారామకాశ్రి గారు.

విశిష్టాద్యైతము-మధ్యము, రెండవతరగతిలో:—శిష్టా నరసింహకాశ్రి గారు.

1913-వ సం॥ న ఆద్యైతము-ఉత్తము మొదటి తరగతిలో:—శిష్టా నరసింహకాశ్రి గారు.

తర్కము-ఉత్తమునందు రెండవ తరగతిలో:—వేదాంత శేషయ్యకాశ్రి గారు, వేమూరు రామకాశ్రి గారు.

1913 సం॥ నందు-తర్కము ఉత్తము: మొదటి తరగతిలో:—కంటి నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు, ధూళిపాళ నూర్యవారాయణ కాశ్రి గారు.

విశిష్టాద్యైతము మధ్యమునందు రెండవ తరగతిలో:—పరవస్తు అప్పన్న గోవిందస్వామి గారు.

1911-వ సం॥ న తర్కము ఉత్తమునందు మొదటి తరగతిలో:—పేరి లక్ష్మీనారాయణ కాశ్రి గారు, పప్పు అప్పయ్యకాశ్రి గారు.

రెండవతరగతిలో:—గోరుగంటల వెంకట్రామకాశ్రి గారు

వ్యాకరణము ఉత్తమునందు రెండవ తరగతిలో:—ధూళిపాళ వెంకటకృష్ణ కాశ్రి గారు

తర్కము ఉత్తమునందు రెండవ తరగతిలో:—కొల్లి నుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి గారు.

వ్యాకరణము ఉత్తము మొదటి తరగతిలో:—జయంతి భగీరథ కాశ్రి గారు.

వ్యాకరణము ఉత్తము. రెండవ తరగతిలో:—చిలుకూరి చరణయ్యకాశ్రి గారు, ముక్కపల్లి కృష్ణయ్యకాశ్రి గారు, చిలుకూరి సామయ్యకాశ్రి గారు, ఈ రామకాశ్రి గారు, వేమల నూర్యవారాయణకాశ్రి గారు, అదిరాజు రామమూర్తి కాశ్రి గారు, ఈ నుబ్రహ్మణ్య కాశ్రి గారు, ఓరుగంటి నరసింహకాశ్రి గారు, కందాళం వెంకట్రామాచార్యుల వారు, నిట్టల నుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి గారు.

1915 పరీక్షలు.

వ్యాకరణమునందు:—మహా మహాపాధ్యాయ తాతా నుబ్రహ్మకాశ్రి గారు.

తర్కమునందు:—శ్రీ శ్రీ పాద లక్ష్మీనరసింహకాశ్రి గారు.

ఆద్యైతమునందు:—దెందుకూరి నరసింహకాశ్రి గారు

విశిష్టాద్యైతమునందు:—గుడిమెళ్ళ తిరుమల వెంకటరంగాచార్యులవారు.

తేదభావ్యమునందు:—భుమిడిపాటి సింహాద్రి సోమయ్యగారు.

సందేహములు.

త్రాగుడు:— నిదేశములు దీనిని పెంపరెన్ను. అని చెప్ప
దురు. అతగా మితముగా త్రాగుట యనియ్యదు. ఇది మనదేశ
మనకు పనికిరాదు. మనము బొత్తిగా నా రా యమును
నుపేర్చింపలేము. మనలో గొండలు త్రాగుబోతులు గలరు.
విద్యుత్త త్రాగుచున్నావేమని యడిగిన నేను అదజీకర
మైతరీ త్రాగుట లేదు. నేను పట్టువంచ గట్టిగొని తులసి
పట్టువద్ద కూర్చుండి నత్తుగిన్నెలో త్రాగుచున్నానుగాని ఇది
తక్కుగాదని చెప్పును. ఇది ఏకాన్యులుగా నున్నచో తెలియును.

పూర్వముగా జేసినందులకు తప్పక వెలగల ఈత, కొబ్బరి, తాళి కల్లులను ద్రాగెడివారు. నాగరికులకు విదేశీ ముఖమునాది వెలగల బ్రాంది, విస్కీ మొదలగు సాగాలు మలకు ద్రాగుచు వచ్చును. అందుచేత ధనముపోయి ఫకీరలగుచు వచ్చును. విదేశముల నుండి బ్రాంది కాలువలను బంపుచున్నాడు. మన దేశమునుండి వెండి బంగారపు కాలువలు బోవుచున్నవి. అందువల్ల దేశము బీదనైతికి వచ్చినది.

నిమ్మ బాతుధ్వంసము:—ఇది మాద గానికి నుండు స్వల్పము సంఘసంస్కర్తలను అరవడమే విషయము హింసాతులవారు మనదేశములో జరుగవలసిన నైవేద్యపాణి గలరు. అనగా దాదాపు అణుకొట్టుగలను. మనచేత వారు వారికి జేయు సహాయము వర్తనాతీతము. వీరిని చెప్పరానివారనినా, అంటి గాని వారనినా నానుములిడి మారమున మారుచున్నాము. అందువలన వీరు అవ్యయములతో గలిసి పోవుచున్నాడు. దానిచేత మన సంఘ బలము తగ్గిపోవుచున్నది మన మతములో నుండగా వీరి దుడికిగా నిమ్మలను ముట్టించుచును. వీరులతో నిరుగవచ్చును. మన గృహములకు దగ్గరగా నిట్లగు గట్టుకొననియ్యదు. కాని వీరి క్రైస్తవ మతము గాగలిసి కొలడు వెంకడు పెన్నున దీక్షి చేసికొని జక్రమ్యు. దాని బలము అంపేన ను బెట్టుకొన్న తరువాత మన ఆత్మబంధువుకన్న మిన్నగా నెంచిపెట్ట వచ్చును నిచ్చి మరయుటి మూలకు నైవేద్యదీక్షిని పోవుచును. చూదిరా మారు ఎంతగానూ నో! మన మతముతో పాటుండగ నే వారికి దగ్గర సహాయము జేసిన మన కంటో గౌరవముండెడిదిగాదు. హింసాతులవారు మనకు అనేక విధములుగా సహాయముచున్నాడు. అట్టివారిమనసు అభివృద్ధి పటములకై యత్నింపవలెను.

విలంబాద్యము:—మనలో పురుషులు కాటికి కాట్టుకాది, ఉత్తర క్రిములు చేసికొనవలసిన కాలములో అనగా రం,గిం, ఓం సం. ముల వరుసున్నా పొడిగ్రహణమును జేసి కొనుచున్నాడు. కాని అలలలకు బాలవిలంబువులను వారి జీవిత పర్యంతము బ్రహ్మచర్య వీక్షున వహించుచు నిష్పాద పెట్టుచున్నాడు. ఇది కర్మమైన పనికాదా!

ఆడవులలోనివనించుచు, ఆరు అలలులనుది, వాయు భతులై, ఇంద్రియనిగ్రహములై విశ్వామిత్ర, పరాశరమున్నగు ఋషి సత్తులు నయితము కాదును నామకొని లేక పోగా ఇక ఉప్పు, పులుసు. కారములని సంసారలలో కలిసి మెలసి యుండు బాల విలంబువు తెట్లు ఇంద్రియనిగ్రహములై యుండగలరో తెలియదు! కాన మనము వివాహేచ్ఛగల విలంబువులను వివాహమును జేకొన అనుజ్ఞనియ్యవలెను. వారిని సంఘ ప్రజ్ఞులనుగా చేయరాదు. విలంబువులకు కరణాలను మూలను నెలకొల్ప వలయును. వారికి విద్యగలవలెను.

కేశ భండము:—మన వారు మతముని పెరుబెట్టిన నేక ములైన దుష్కార్యములను జేయుచున్నాడు. అందు ఇరో ముండన మొకటి. విలంబువులకు కేశభండముచేయుచు యొక్కడను జెప్పియుండ లేదు. తలలు బోడిచేసిన కామము తగ్గనని చెప్పుచును.

“తలలుబోడులైన తలపులుబోడులా

విశ్వదాధిపతి విమరణము”

అని యొకకవి చెప్పియున్నాడు. మరయు నొకటాచలమాహాత్మ్యమును రచియించిన తిరిగొండ వెంకయ్యగారిని ఇరో యుండెను చేసికొనను యొక స్వామిలవారు అడిగిరి అందుకు “స్వామి నేను కేశభండము చేయుచున్నానెదనగాని అది తిరిగ మొలనకుండచేయుగలరా” యని ప్రశ్నించెనట. అందుకు స్వామిలవారు మారాడ లేక మిన్నకుండిరి!

మనవారు పరపురుషులను స్త్రీలనుబట్టి గూడదు, కన్నెల్ల చూడగూడదు అని చెప్పుచు వారి, మంగలివద్ద కూర్చుండి అలల బాలవిలంబువులకు కేశభండమును జేసికొనవలసి చెప్పుట సమంజసముగానున్నదా! ఇట్టి ప్రావృత్తండు, ఎట్టి మర్కారపు ప్రభువైనను జేయవలసిగాని కన్నెల్ల విలంబులను మాత్రము జేయుచున్నాడు. ఇది క్రూరము. ధోషము.

సంస్కరణములతోడూ లేండుభాగములుగా నున్నది అందు విస్తారభాగము స్త్రీలసంబంధమై యున్నది.

కన్యాధర్మములు:—మన గాత్రములలో వాణికుల వివాహములనుచేయునట్లు చెప్పియున్నది. “సాలంకృత కన్యాదానం కర్షేత్” అని యున్నది. అట్టి మంత్రముయొక్క భావమును గ్రహించక కన్యాధర్మములను గ్రహించుచున్నాడు. మంత్రములలో మాత్రము మార్పిలేదు. “సాలంకృతకన్యాదానం కర్షేత్” యనియు జెప్పుదురు. అట్లు చెప్పుట కన్న “విరలంకృత కన్యాధర్మం కర్షేత్ అని” మార్చిన బాగుండును.

ఇప్పుడు జరుగుచున్న సంస్కరణ సభలు వివాహములలో నందికేశ్వర నో.మరలె రాజకీయసభలో పాటు నిడి జరుగుచున్నది. అందువలన వివాహభూతుల నమృతములు.

సంస్కరణములను జేయుటకు కొనినవారు ధర్మధ్వంసములను ముండవలెను. సంస్కర్తలు సుఖముతో పోరాడవలసియున్నాడు. పోరాడలేకపోయిన కన్యాధర్మములను గావు కష్టములు కష్టములు దైత్యముతో వానిని నెదుర్కొనవలెను. మనచేత కలదల్ల పూర్వము సంస్కర్తలు కలయిచునలబడియు లేని యుచున్నది.

తీరపు సంస్కరణములకై పలు కష్టములను బొందెను. తురగ శిలవలె కేమటడి కూర్చున్నా జంపబడెను.

మనమృదువు వామత్యము జ్యేష్ఠిని యనేకములైన ముప్పులను వెట్టి. జంపాదిరి. తొమ్మిది నెలలు గర్భమును భరించి జనమృదువు మహారై అయిన కన్నులయొకటనే కలిపిరి

సోక్రటీసు మహాభావునికి విషముబెట్టి చంపిరి.

శౌకమరిల్లి చంద్రావళి పురజనులు జ్యేష్ఠిని శతములు దోచుటకు దహనముజేసికొన నిశ్చయమయిరి.

కుంభముగా రామమహామయ, శానక, తుకారాము. మొదలగువారు అనేకములైన కష్టములను బొందిరి. ఇట్టి కష్టములకు నెదుర్కొనుటచేతనే వారు సంస్కర్తలైరి. వారికార్యములు నెరవేరిన.

కంఠ వీరేశలింగము పంతులుగారు సముత్తము పలుకవచ్చుములను బొందెను. ఇంకను పడుచున్నాడు. కాన పూర్వము నుండియు సంస్కర్తలు పోరాడిపాడించినట్లు స్పష్టముచున్నది. మనము కష్టములకు జంకక అంతరాత్మ బోధించిన విధమున సంస్కరణమునకు బూనుకొనవలెనని విన్నవించుచున్నాను.

రాజకీయసంస్కర్తలును సంఘసంస్కర్తలును నేటి భవిషి సంఘము నుద్ధరింప సమర్థులైరి. అప్పుడే మన దేశమున్నతస్థితికి వచ్చును.

ప్రతినిధుల సభ-మొనూరు.

మొనూరు ప్రతినిధుల సభ మే 23 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున సమావేశమయ్యెను. శ్రీ దివానుగారు అగ్రావధాని పత్యమును వహించిరి. వీరి దక్షిణభాగమున శ్రీ యువరాజుగారును వామపార్శ్వమున స్టూర్ కంఠరాజ్ ఉర్సుగారును ఆసీనులైరి సభకు శాఖాధికారులు విచ్చేసిరి.

ప్రధనమంత్రి ఆదేశములకు పత్యమువై చర్చ సలహాబడెను మహాత్ముడీయ విద్యమున్నగు విషయముల వెచ్చింపబడు ప్రైకమును గూర్చి వివరములు పూర్తిగా లేనందున 14 లక్షల రూపాయలకు సముహాహుతి యిచ్చుట తీర్మానము, మహాత్ముడు అభానుభావ గారు చుడిరి. రాజకుటుంబమునకు శ్రీ చక్రవర్తి గారికి ఉండువన్న సంబంధములు సభలో చర్చింపబడుటలేదని శ్రీ దివానుగారు రనిరి. అట్టి అభిప్రాయము తమకులేదని సభవారి కేకగ్రీనమున బ్రత్యుత్తరమొసగిరి. పిదప కొంతమంది సభ్యులు ఆదేశములకు పత్యమును చర్చించి తమ అభిప్రాయముల వెల్లడించిరి.

తరువాత వెన్నె పూర్ణ నములు త్వరితగతి చర్చింపబడెను. సుపారీషమును పూర్తిగా కొట్టివేయుననియు పూర్ణ నము నిరాకరింపబడెను. పత్రికాసభకు సంబంధించిన కొంత అంశములు మారు చర్చింపబడునని తెలియజేయుబడెను.

రాజ్యాంగసభకు అసభివార సభ్యుల నొకరి యొగించుట ముందుచర్చింపబడును. మనకొన్ని అంశముల సభనారు చర్చించిన పిదప దివానుగారు లేచి నిలిచి సభవారి సంతోష పూర్వక భవనలతో తమ ఉపన్యాసము ప్రారంభించిరి.

సభకు జనప్రదముగ నెరవేర్చుకొనిండుటకు సభవారి నిధివందించుచు సభనారు మూడు 400 అంశములు చర్చింపబడినవి వారు నుడిచిరి సభ్యులీయంశముల చర్చించినవిధానమువారి కాంక్ష మొసగిరి. కాంక్షమిది కలితముగ గమనించినందులకు సభవారు తమ్ములన్నిండురగి సమ్మతించిరి వారినిరి.

ఇవాడుద్దానకు రాష్ట్రములను సంబంధములచేర్చుటయును కొలదికాలమున నొక సంఘమేర్పరుప బడుననియు, శిశువార్తానిర్వాహక శాఖావిభజనము అమీరకల నుననే కొంతబడుననియు, ఆ మున్నేద యూనాని వైద్యములు మొదలగు వాటికి సహాయ మొసగు దొరతనమువారి కెల్లప్పు డాసక్తి కలిగియుండెననియు, మతనితి విమరణముగు విద్యాభ్యాసమును దొరతనమునారు ప్రోత్సహించుచునే యుండెననియు ఇకముందును వాటి విషయమై ఆశ్రయ చేయవలసియు ఈ మున్నగు విషయములు నా నుడవ్వనింది.

దివాను గారికిని కొన్నియలలకు శాఖాధికారులకును సభవారి తీర్పుల అన్నయ పండిట్ గారు పంపనయ్యులించిరి మహారాజు యువరాజు మున్నగువారి ఆయా స్పృహకై వీరు వైరుము పోగిరించిరి.

స్వపరిపాలనాసంఘము.

సర్ ఎన్. గుబ్బిమ్మగార్యులుగారు తీడనపత్రిక కాకలేఖ వ్రాసిరి. ఇప్పుడిట్టిసంఘము నేర్పటముట యత్నగరమని నేను నందియునులేనద చెప్పగలను. దేశీయమహాజన సభవలననే స్వపరిపాలనము లభింపవలెనని కొందరివాడను. అది లభించుటకు అంగభారతదేశములలో విరాములేనంద నానాశనమును జరుపుట యవసరము. అట్టి చర్యస్పష్టముగు విషయమును దేశీయ మహాజనసభవారు చర్చింపవలసి కరింపరిని అనుభవమువలన ననుననుచుంద రమును చెప్పగలము. సమర్థులగువారు ఈ సంఘమునచేరి యుభయదేశములలోను పనిచేసెదమని వ్రాయుచున్నాడు. అట్లు బుద్ధిపూర్వకముగ వ్రాసిన వారిసహాయమును కానకుండుట బుద్ధిమాంద్య మనపించుకొనును. ఈవిషయమున దేశీయమహాజనసభవారి యాశయమునుస్వపరిపాలనాసంఘమువారి యాశయము నొక్కటియేగాన వైరుధ్యమున కనకాశము లేదు. ఇట్టి సమయమున నిట్టి యాంధోళనము పుట్టు త్వమువారికి చిట్టము కలిగించు నను వాడను నిరాధారము. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనమును కొలుచు సహజమును స్వతంత్రము కలదని చెప్పుటకు సభ్యులెవ్వరును సందేహింపను. సామ్రాజ్యాధికారులూ స్వాతంత్ర్యము నెప్పుడీచ్చెదరను పుట్టి లేదు. భారతీయులు స్వపరిపాలన కర్తలుకారని విరంతుభాధికారులు నిరంతరమును పాటుపాటు ననుసరించి మనలో కూడ కొందరిట్టి తలంపులవారగుట హాశ్వర్యకరముగనున్నది. ఈ సంఘము స్వపరిపాలన పోషికిట్టి తరుణమున నెంత పట్టుదలతో పని చేయవలెనో అంత పట్టుదలతో పనిచేయుటకు సిద్ధముగానున్నది. ఇట్టితరుణమున రాజకీయవిషయములలో వాయువుగా నున్నవారు యాచిత్యకారణములవలన కలిపిచుకొనకుండుట ప్రాజ్ఞుత్వము కాదని నేనుచెప్పవలసిందియచున్నాను. ఇట్టిస్థితిలో నూతన శక్తిమారు కాలానుసరణముగ తేజాభివృద్ధికరములగు నూతన భావములను కలిగియున్న పురుష మిత్రవారిలోచేరి పనిచేయుటం దినువో మిగుల పరిత్యజింపబడుటయే తలపింపగలదని నేనును నిస్పంశముగా చెప్పగలను.

సర్ హెన్రీకాటనుగారి మరణము

కలకత్తా కార్మికేషను సభ.

ఈనెల 27-వ తేదీ సాయంకాలమున కలకత్తా కార్మికేషనుసభ్యులు మానవీయుల సి. యఫ్. మొనుగారి ఆధిపత్యముక్రింద సమావేశమై.

మహాపతాకముల నొసగిన సర్ హెన్రీ కాటనుగారి మరణమున తాదృశికులగు విచారమును చెందితిరుయు, తమ విచారమును, సామధూతియును హెచ్. ఇ. ఎ. కాటనుగారికి తెలియపరచవలసివదనియు, గౌరవాంశు సభ వాదియు నను చాలింపవలసివదనియు ఈ మున్నగు విషయములు గల తీర్మానమొకటి ఉపపాదించబడెను.

సభకు వాడిగియుట గలిగిన కొన్ని నెలలుగా చాలాపాల్ల జరిగిడిగాన ప్రస్తుతముసభచాలింప వలసినదని సంతకము మాత్రము తీర్మానమునడి తీసివేయవలసిందని కలకత్తా పురాధిపృథ్విసామూహ్యము చెప్పెను. పదిమండుల వరకు సభచాలించి పిదప సభకు జరుపవలసిందని వేరొకరు నూలించిరి. తుంకి వివాదాంశము బిల్లునుండి తీసి వేయబడెను. తీర్మానము సభ్యుల యభిమతమును పడెను. సర్ హెన్రీకాటనుగారు కలకత్తా కార్మికేషనులో చాలాకాలము సభ్యులుగను అధ్యక్షులుగను మావసుండిరి.

లాహోరు

లాహోరు వాస్తవ్యులు బ్రాడ్ లాఫ్ మండిరమున హాక్ కిషినులాలుగారి అధిపత్యముక్రింద సమావేశమై ఆధిక సంతాపమును దెలుపుతీర్మానమొకటి తయిచారమును సర్ హెన్రీకాటనుగారి మరణమునకు తెలియపరచిరి. వైతిర్మానమును మొమూరం అతిగానకపాపించిరి లాలాధరచాన్ ముంగారు బలపించిరి.

చిటగాంసు

చిటగాంసు సంఘమువారికసభకు కావించి ఆసభలో తయిచారమును వెల్లడించిరి, తమఅధిక సంతాపమును దెలుపుతీర్మానమునకు సభ్యులేగ్రీనముగ అంగీకారమును నూలించిరి.

సంయుక్త సంవలములు.

ఈ రాష్ట్రములలో నుండు మహాజన సభాసభ్యులు సర్ హెన్రీకాటనుగారి మరణమునకు చాలానెలలుగా నొందిరి దేశీయ మహాజనసభ సంయుక్తరాష్ట్ర శాఖాసంఘాధ్యక్షులు మానవీయులగు డాక్టర్ నీప్రుగారు హెచ్ ఇ. ఎ. కాటనుగారికి తెలివార్త నందిరి.

విషయము క్రమము.

ఒకటిత్రక	2
మాతృభాషా సంకల్పము, పీఠికాపూర్వ వివరములు	3
అంధ్ర సాహిత్యము, కన్నాన సంస్కరణము	4-5
ప్రభావములు:-	
భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగములు	6
విభాగములను నిర్ణయించుట	
విభాగములను నిర్ణయించుట	7-8
విభాగములను నిర్ణయించుట	9
విభాగములను నిర్ణయించుట	10-11-12
విభాగములను నిర్ణయించుట	13
విభాగములను నిర్ణయించుట	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 28-వ తేది

గురువారము

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగములు.

కై నై నై కళాశాలయందు గల సామ్యము క్రమము ములు నిన్నటి సాయంత్రము 'పాలనాసాకార్యము' నై రాష్ట్ర విభాగమునకు భాషామందిరమునా? యను నంశమును దర్శించినది. రామలింగారెడ్డి గారి రధ్యక్షులుగ నుండి. వెల్లువ మండలవాస్తవ్యులైన ఎం. శ్రీనివాసాచారి గారు పాలనాసాకార్యమునకై రాష్ట్ర విభాగమునకు భాషామందిరమునా? యుక్తియుక్తముగ సిద్ధాంతమును జేసిరి. ఎం. శ్రీనివాసాచారి గారు, ఏ అరవ ముత్తమహమ్మదు అబ్దుల్ హాసన్, ఏ ఎన్. రాజు, గాలి పృష్ట మి. నన్, కులశేఖరన్, శ్రీధరన్, సత్యనారాయణ రావు గారు శ్రీనివాసాచారి గారి సిద్ధాంతమును పూర్వపక్షము చేయ బ్రతు త్తించిరి. ఎం. శ్రీనివాసాచారి గారు సిద్ధాంతమును బలపరచి. శ్రీనివాసాచారి గారు సాకార్యమును బరిశీలించిన రాష్ట్ర విభాగము భాషా మూలాధారములుగ నుండియు గల్గుచు చున్నదని యను, ఏ భాషను మూలభాషగా చేత భాషలు గలిగియుండుననియు, ప్రస్తుతము హిందూదేశ మనందు గల రాష్ట్రములు తలచి, లేకను ద్విభాషాపరివేషమును, ద్విభాషామయ రాష్ట్రములు నయితము స్థిరీకృతములుగా మూర్ఖులను జెందు చున్నవనియు, మగ రాష్ట్ర విభజనోపసంహరము, బీహారు రాష్ట్ర విస్తరణ, మధ్యపరగణలలోని పరగణాలు గోదావరిమండలమునందు జేబుకుట మొదలగు నూర్పులు రాష్ట్రాధికారమును బట్టి చేతు బడినవియును, భాషాధారమునుబట్టి రాష్ట్రములను విభజించువలన దేశభాషలు వృద్ధి జెంది సాంస్కృతికము విజ్ఞానము వర్ధిలగుననియు, ప్రత్యేక రాష్ట్ర రాష్ట్ర విస్తరణ మాంధ్రప్రపంచాభ్యుదయమునకు దోహదపడుననియు, ఈ విభాగము ప్రాంతన జాతీయదృష్టియునకు విరుద్ధముగాదనియును మొదలగు హేతువుల ననేకములు జూపుచు తన సిద్ధాంతమును బలపరచిరి. పూర్వపక్ష వాదులు భాషల ననుసరించి రాష్ట్ర విభాగమును జేయుట యశాస్త్రీయ మనియు, అనేక భాషలుగల భరత ఖండమునందు దేశ రాష్ట్రములను నిర్మించుట సాధ్యమనియు, ఆంధ్రోద్యమ సమస్యకే

ముట్టి మారుపేరును తెల్పు బడినదనియు, రాష్ట్ర విభాగము వ్యవస్థాపనకు గారణముననియు ను, రాష్ట్ర విభాగము ప్రాంతన జాతీయత్వమునకు బ్రతికూలమనియు, దేశమునందు విభేదములను జంపుట ముచితముగాని క్రొత్తవానిని గల్పించుట మంచిది కాదనియు, దేశభాషలు రాష్ట్రసహాయము లేకనే వృద్ధి జెకుచున్నవనియు, ఆంధ్రులరవల పోటీకి దాళజాలక నీ యుక్తిని బన్నుచున్నారనియు, మొదలగు హేతువులను జూపుచు భాషలనుబట్టి భాగములను జేయుట యసంకతమని వాదించిరి. చర్చకు నిష్పక్ష పాతబుద్ధిచో విమర్శించిన వారలకు పూర్వపక్ష వాదుల ఖండనమునందు యుక్తివాదనమున కంటె మాషణ చుట్టియుగ చున్నదని స్పష్టమగుచున్నది. యుక్తితో చనవు వాగచూచు గలుగుటయును ప్రసంగము మాషణ యుక్తమగుటయును, సహజమని వివాదములకు వివాదములకు ననుభవమువలన దెలిసిన విషయము. మొత్తమున నగ్రాసనాధిపతి చెప్పినట్లు చర్చించుటయును గలిగిపోయి రంజితమై యుండెను. వివాదము - ఆంధ్రులకు, నాంధ్రోద్యమమునకు - ఆంధ్రోద్యమ ముట్లగు చుట్టి నివేషమునకు వారి ప్రసంగములు నిదర్శములు.

రామలింగారెడ్డిగారి ప్రసంగము భాషాసృజితమై యుదారాదర్శ శోభితు సువిచారపూరితమై యున్నది. అధ్యక్షుడు మధ్యపరగణములను సమస్య యముచేసి ఉభయపక్షములవారు చూపిన క్లిష్ట సామ్యములను గొనియూడెను. ఇంతవరకు రాష్ట్రగారి మిత్రులు ఆంధ్రోద్యమముపట్ల వారికిగల యభిప్రాయములను దెలుపుచు వారిని కోరినను వారెట్లు నవమును బన్ని తెప్పించు కొనుచుండి రనియును నిమహద్విషయమై నిశ్చితాభిప్రాయమును దెలుపుట సులభసాధ్యము గాదనియును వారు చెప్పిరి. ఉభయపక్ష వాదులును దేశభాషల యభివృద్ధిగలగదా చూపిన సామ్యుతి సంతృప్తియును అగ్రాసనాధిపతి చెప్పెను. ఇట్టి మహద్విషయములను జర్పించువుప కేరలము యుక్తివాదము సరికిరాదనియును, ననుభవాదులు గమనింప బడవలసి యున్నవనియును, నితర దేశ వ్యవస్థలనుబట్టి హిందూదేశ వ్యవస్థలను నిర్ణయించుట సాంకేతికమనియు, ఆంధ్ర రాష్ట్ర విస్తరణమునలన నాంధ్ర ద్రవిడములకు భేదభావమేర్పడు నని నమ్మువారలకు ప్రాంతన జాతీయ తత్త్వము బోధ్యము గావలయును, మ.ము బుగ్గొనత్యంత కారణముతో జూచుచున్నా మనియును. రాష్ట్ర విభాగము వలన జాతీయమత్సర మేర్పడ నేరదని యును రెడ్డిగారు చెప్పిరి.

రామలింగారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు పరిపాలనా సాకార్యమునకు రాష్ట్ర విభాగ మనవలయునపుడు భాషలనుబట్టి రాష్ట్రములను విభజించుట సమంజసమని లేకను నేరొక విధమున విభజించుట సమంజసమని యను నంశము విచారణీయము. హిందూదేశమునందు తలచును వాసుక కాంక్షాభావ వచ్చినను తనమాతృభాషయందుగల యమూల్యం ప్రసారస్వత విజ్ఞాన విశాసమును జూచి సహింప గల కుష్ఠిభరు మండలము. రాష్ట్ర విభజన సమస్య భరతఖండమునందు క్లిష్టమైన సమస్య. విశాలమైన దేశముగలదు. హిందూమహమ్మదీయ

జాతులు గలవు. వివిధములైన భాషలు గలవు. స్వదేశీ పుష్కారములు గలవు. ఇట్టి సందిగ్ధావస్థ యందు భరతీయమున కేక రాజ్యాధిపత్యము ప్రయోగయోగ్యము గాదు. అమెరికా సమయ రాష్ట్రములందు కలె న. యుక్త రాష్ట్ర హిందూ ప్రయోగయోగ్యము. హిందూదేశమునందు స్వతంత్రవ్యక్తిగల మరే రాష్ట్రము లిప్పుడు లేదు. ప్రత్యేకముగ మగ రాష్ట్రమును, మహారాష్ట్ర దేశమునుగలవు కాని రాష్ట్రవాదులపై మనకు విరోధ భావము లేదు. ఇప్పుడుగల స్వతంత్ర రాష్ట్రముల వలె మిగిలిన రాష్ట్రములను నిర్మించవలసిన ముసల మేర్పడ వచ్చును. సమయక్తపరిపాలన మేర్పడినపుడు స్వీట్జర్లాండును కలె జాతి, చురము, భాష భేదించున నేకజాతీయతకు భాగము గలుగనేరదు. సమయక్తపరిపాలన మేర్పడినపుడు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును రాష్ట్రమును బట్టియును జాతీయతయును బట్టియును ప్రాతినిధ్యమును గల్గించుటకు ఏది గలుగును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు సమయక్త రాష్ట్ర పరిపాలనా దర్శనమునకు బ్రతికూలమున కావు గాన భాషలనుబట్టి రాష్ట్రముల నేర్పరచువలన రెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ప్రాంతన జాతీయ భాగము గలుగనేరదు.

రామలింగారెడ్డిగారు తనవరకును నాంధ్రోద్యమమునకు ప్రాంతన మాంధ్ర రాష్ట్రము విషయమై యున్నత తలపభావమును నహించినను విశాలదృష్టితో విశాలమైన భరతవర్ష మహాలనా సమస్యను చిన్మించిపుట మన మాతృభాషా సమయక్త వ్యవస్థాపన కార్యమును, సమయక్త వ్యవస్థాపనకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు సాధనములుగా విహితములుగావలయును, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములకు ప్రత్యేక జాతీయ ప్రాతినిధ్యములకు ననుసంధాన మేర్పడవలయు ననియును, నిసమస్యల పూరితమునందు భరతఖండ సమయక్త రాష్ట్ర పరిపాలన మునందువలన యున్నదనియును విశేషించిన గౌరీభావము లాంధ్రులకు నాంధ్రోద్యమమును విమర్శింపవలయు. ఈ మహద్విషయ విమర్శమునందు ద్రుమ్మతమైన విషయములను జేసి జాతీయమత్సరములను బెంచ జూచుట యవివేకము, అధర్మము.

తాటి కొబ్బరిచెట్ల తెగుల్లు.

తాటిచెట్ల కొబ్బరిచెట్ల గలిగి తెగుల్లు వావు టకై యేర్పరుపబడిన వ్యవసాయాంత కామ్యముగల గతిని ౬ మాసముల విమర్శనపత్రమును వారాను వారానిగాను ప్రచురించిరి. తాటి కొబ్బరిచెట్ల తెగుల్లు కృష్ణా గోదావరి మలబారు మండలములందు గలవి. ఇప్పటికి వాగు సంగమ సుండియును తెగుల్లు మాత్రము ప్రభుత్వ దగ్గర కామ్యములు చేయబడుచున్నవి. గతిని ౬ మాసములగాని ౧౧, ౧౨, ౧౩, ౧౪, ౧౫, ౧౬, ౧౭, ౧౮, ౧౯, ౨౦, ౨౧, ౨౨, ౨౩, ౨౪, ౨౫, ౨౬, ౨౭, ౨౮, ౨౯, ౩౦, ౩౧, ౩౨, ౩౩, ౩౪, ౩౫, ౩౬, ౩౭, ౩౮, ౩౯, ౪౦, ౪౧, ౪౨, ౪౩, ౪౪, ౪౫, ౪౬, ౪౭, ౪౮, ౪౯, ౫౦, ౫౧, ౫౨, ౫౩, ౫౪, ౫౫, ౫౬, ౫౭, ౫౮, ౫౯, ౬౦, ౬౧, ౬౨, ౬౩, ౬౪, ౬౫, ౬౬, ౬౭, ౬౮, ౬౯, ౭౦, ౭౧, ౭౨, ౭౩, ౭౪, ౭౫, ౭౬, ౭౭, ౭౮, ౭౯, ౮౦, ౮౧, ౮౨, ౮౩, ౮౪, ౮౫, ౮౬, ౮౭, ౮౮, ౮౯, ౯౦, ౯౧, ౯౨, ౯౩, ౯౪, ౯౫, ౯౬, ౯౭, ౯౮, ౯౯, ౧౦౦, ౧౦౧, ౧౦౨, ౧౦౩, ౧౦౪, ౧౦౫, ౧౦౬, ౧౦౭, ౧౦౮, ౧౦౯, ౧౧౦, ౧౧౧, ౧౧౨, ౧౧౩, ౧౧౪, ౧౧౫, ౧౧౬, ౧౧౭, ౧౧౮, ౧౧౯, ౧౨౦, ౧౨౧, ౧౨౨, ౧౨౩, ౧౨౪, ౧౨౫, ౧౨౬, ౧౨౭, ౧౨౮, ౧౨౯, ౧౩౦, ౧౩౧, ౧౩౨, ౧౩౩, ౧౩౪, ౧౩౫, ౧౩౬, ౧౩౭, ౧౩౮, ౧౩౯, ౧౪౦, ౧౪౧, ౧౪౨, ౧౪౩, ౧౪౪, ౧౪౫, ౧౪౬, ౧౪౭, ౧౪౮, ౧౪౯, ౧౫౦, ౧౫౧, ౧౫౨, ౧౫౩, ౧౫౪, ౧౫౫, ౧౫౬, ౧౫౭, ౧౫౮, ౧౫౯, ౧౬౦, ౧౬౧, ౧౬౨, ౧౬౩, ౧౬౪, ౧౬౫, ౧౬౬, ౧౬౭, ౧౬౮, ౧౬౯, ౧౭౦, ౧౭౧, ౧౭౨, ౧౭౩, ౧౭౪, ౧౭౫, ౧౭౬, ౧౭౭, ౧౭౮, ౧౭౯, ౧౮౦, ౧౮౧, ౧౮౨, ౧౮౩, ౧౮౪, ౧౮౫, ౧౮౬, ౧౮౭, ౧౮౮, ౧౮౯, ౧౯౦, ౧౯౧, ౧౯౨, ౧౯౩, ౧౯౪, ౧౯౫, ౧౯౬, ౧౯౭, ౧౯౮, ౧౯౯, ౨౦౦, ౨౦౧, ౨౦౨, ౨౦౩, ౨౦౪, ౨౦౫, ౨౦౬, ౨౦౭, ౨౦౮, ౨౦౯, ౨౧౦, ౨౧౧, ౨౧౨, ౨౧౩, ౨౧౪, ౨౧౫, ౨౧౬, ౨౧౭, ౨౧౮, ౨౧౯, ౨౨౦, ౨౨౧, ౨౨౨, ౨౨౩, ౨౨౪, ౨౨౫, ౨౨౬, ౨౨౭, ౨౨౮, ౨౨౯, ౨౩౦, ౨౩౧, ౨౩౨, ౨౩౩, ౨౩౪, ౨౩౫, ౨౩౬, ౨౩౭, ౨౩౮, ౨౩౯, ౨౪౦, ౨౪౧, ౨౪౨, ౨౪౩, ౨౪౪, ౨౪౫, ౨౪౬, ౨౪౭, ౨౪౮, ౨౪౯, ౨౫౦, ౨౫౧, ౨౫౨, ౨౫౩, ౨౫౪, ౨౫౫, ౨౫౬, ౨౫౭, ౨౫౮, ౨౫౯, ౨౬౦, ౨౬౧, ౨౬౨, ౨౬౩, ౨౬౪, ౨౬౫, ౨౬౬, ౨౬౭, ౨౬౮, ౨౬౯, ౨౭౦, ౨౭౧, ౨౭౨, ౨౭౩, ౨౭౪, ౨౭౫, ౨౭౬, ౨౭౭, ౨౭౮, ౨౭౯, ౨౮౦, ౨౮౧, ౨౮౨, ౨౮౩, ౨౮౪, ౨౮౫, ౨౮౬, ౨౮౭, ౨౮౮, ౨౮౯, ౨౯౦, ౨౯౧, ౨౯౨, ౨౯౩, ౨౯౪, ౨౯౫, ౨౯౬, ౨౯౭, ౨౯౮, ౨౯౯, ౩౦౦, ౩౦౧, ౩౦౨, ౩౦౩, ౩౦౪, ౩౦౫, ౩౦౬, ౩౦౭, ౩౦౮, ౩౦౯, ౩౧౦, ౩౧౧, ౩౧౨, ౩౧౩, ౩౧౪, ౩౧౫, ౩౧౬, ౩౧౭, ౩౧౮, ౩౧౯, ౩౨౦, ౩౨౧, ౩౨౨, ౩౨౩, ౩౨౪, ౩౨౫, ౩౨౬, ౩౨౭, ౩౨౮, ౩౨౯, ౩౩౦, ౩౩౧, ౩౩౨, ౩౩౩, ౩౩౪, ౩౩౫, ౩౩౬, ౩౩౭, ౩౩౮, ౩౩౯, ౩౪౦, ౩౪౧, ౩౪౨, ౩౪౩, ౩౪౪, ౩౪౫, ౩౪౬, ౩౪౭, ౩౪౮, ౩౪౯, ౩౫౦, ౩౫౧, ౩౫౨, ౩౫౩, ౩౫౪, ౩౫౫, ౩౫౬, ౩౫౭, ౩౫౮, ౩౫౯, ౩౬౦, ౩౬౧, ౩౬౨, ౩౬౩, ౩౬౪, ౩౬౫, ౩౬౬, ౩౬౭, ౩౬౮, ౩౬౯, ౩౭౦, ౩౭౧, ౩౭౨, ౩౭౩, ౩౭౪, ౩౭౫, ౩౭౬, ౩౭౭, ౩౭౮, ౩౭౯, ౩౮౦, ౩౮౧, ౩౮౨, ౩౮౩, ౩౮౪, ౩౮౫, ౩౮౬, ౩౮౭, ౩౮౮, ౩౮౯, ౩౯౦, ౩౯౧, ౩౯౨, ౩౯౩, ౩౯౪, ౩౯౫, ౩౯౬, ౩౯౭, ౩౯౮, ౩౯౯, ౪౦౦, ౪౦౧, ౪౦౨, ౪౦౩, ౪౦౪, ౪౦౫, ౪౦౬, ౪౦౭, ౪౦౮, ౪౦౯, ౪౧౦, ౪౧౧, ౪౧౨, ౪౧౩, ౪౧౪, ౪౧౫, ౪౧౬, ౪౧౭, ౪౧౮, ౪౧౯, ౪౨౦, ౪౨౧, ౪౨౨, ౪౨౩, ౪౨౪, ౪౨౫, ౪౨౬, ౪౨౭, ౪౨౮, ౪౨౯, ౪౩౦, ౪౩౧, ౪౩౨, ౪౩౩, ౪౩౪, ౪౩౫, ౪౩౬, ౪౩౭, ౪౩౮, ౪౩౯, ౪౪౦, ౪౪౧, ౪౪౨, ౪౪౩, ౪౪౪, ౪౪౫, ౪౪౬, ౪౪౭, ౪౪౮, ౪౪౯, ౪౫౦, ౪౫౧, ౪౫౨, ౪౫౩, ౪౫౪, ౪౫౫, ౪౫౬, ౪౫౭, ౪౫౮, ౪౫౯, ౪౬౦, ౪౬౧, ౪౬౨, ౪౬౩, ౪౬౪, ౪౬౫, ౪౬౬, ౪౬౭, ౪౬౮, ౪౬౯, ౪౭౦, ౪౭౧, ౪౭౨, ౪౭౩, ౪౭౪, ౪౭౫, ౪౭౬, ౪౭౭, ౪౭౮, ౪౭౯, ౪౮౦, ౪౮౧, ౪౮౨, ౪౮౩, ౪౮౪, ౪౮౫, ౪౮౬, ౪౮౭, ౪౮౮, ౪౮౯, ౪౯౦, ౪౯౧, ౪౯౨, ౪౯౩, ౪౯౪, ౪౯౫, ౪౯౬, ౪౯౭, ౪౯౮, ౪౯౯, ౫౦౦, ౫౦౧, ౫౦౨, ౫౦౩, ౫౦౪, ౫౦౫, ౫౦౬, ౫౦౭, ౫౦౮, ౫౦౯, ౫౧౦, ౫౧౧, ౫౧౨, ౫౧౩, ౫౧౪, ౫౧౫, ౫౧౬, ౫౧౭, ౫౧౮, ౫౧౯, ౫౨౦, ౫౨౧, ౫౨౨, ౫౨౩, ౫౨౪, ౫౨౫, ౫౨౬, ౫౨౭, ౫౨౮, ౫౨౯, ౫౩౦, ౫౩౧, ౫౩౨, ౫౩౩, ౫౩౪, ౫౩౫, ౫౩౬, ౫౩౭, ౫౩౮, ౫౩౯, ౫౪౦, ౫౪౧, ౫౪౨, ౫౪౩, ౫౪౪, ౫౪౫, ౫౪౬, ౫౪౭, ౫౪౮, ౫౪౯, ౫౫౦, ౫౫౧, ౫౫౨, ౫౫౩, ౫౫౪, ౫౫౫, ౫౫౬, ౫౫౭, ౫౫౮, ౫౫౯, ౫౬౦, ౫౬౧, ౫౬౨, ౫౬౩, ౫౬౪, ౫౬౫, ౫౬౬, ౫౬౭, ౫౬౮, ౫౬౯, ౫౭౦, ౫౭౧, ౫౭౨, ౫౭౩, ౫౭౪, ౫౭౫, ౫౭౬, ౫౭౭, ౫౭౮, ౫౭౯, ౫౮౦, ౫౮౧, ౫౮౨, ౫౮౩, ౫౮౪, ౫౮౫, ౫౮౬, ౫౮౭, ౫౮౮, ౫౮౯, ౫౯౦, ౫౯౧, ౫౯౨, ౫౯౩, ౫౯౪, ౫౯౫, ౫౯౬, ౫౯౭, ౫౯౮, ౫౯౯, ౬౦౦, ౬౦౧, ౬౦౨, ౬౦౩, ౬౦౪, ౬౦౫, ౬౦౬, ౬౦౭, ౬౦౮, ౬౦౯, ౬౧౦, ౬౧౧, ౬౧౨, ౬౧౩, ౬౧౪, ౬౧౫, ౬౧౬, ౬౧౭, ౬౧౮, ౬౧౯, ౬౨౦, ౬౨౧, ౬౨౨, ౬౨౩, ౬౨౪, ౬౨౫, ౬౨౬, ౬౨౭, ౬౨౮, ౬౨౯, ౬౩౦, ౬౩౧, ౬౩౨, ౬౩౩, ౬౩౪, ౬౩౫, ౬౩౬, ౬౩౭, ౬౩౮, ౬౩౯, ౬౪౦, ౬౪౧, ౬౪౨, ౬౪౩, ౬౪౪, ౬౪౫, ౬౪౬, ౬౪౭, ౬౪౮, ౬౪౯, ౬౫౦, ౬౫౧, ౬౫౨, ౬౫౩, ౬౫౪, ౬౫౫, ౬౫౬, ౬౫౭, ౬౫౮, ౬౫౯, ౬౬౦, ౬౬౧, ౬౬౨, ౬౬౩, ౬౬౪, ౬౬౫, ౬౬౬, ౬౬౭, ౬౬౮, ౬౬౯, ౬౭౦, ౬౭౧, ౬౭౨, ౬౭౩, ౬౭౪, ౬౭౫, ౬౭౬, ౬౭౭, ౬౭౮, ౬౭౯, ౬౮౦, ౬౮౧, ౬౮౨, ౬౮౩, ౬౮౪, ౬౮౫, ౬౮౬, ౬౮౭, ౬౮౮, ౬౮౯, ౬౯౦, ౬౯౧, ౬౯౨, ౬౯౩, ౬౯౪, ౬౯౫, ౬౯౬, ౬౯౭, ౬౯౮, ౬౯౯, ౭౦౦, ౭౦౧, ౭౦౨, ౭౦౩, ౭౦౪, ౭౦౫, ౭౦౬, ౭౦౭, ౭౦౮, ౭౦౯, ౭౧౦, ౭౧౧, ౭౧౨, ౭౧౩, ౭౧౪, ౭౧౫, ౭౧౬, ౭౧౭, ౭౧౮, ౭౧౯, ౭౨౦, ౭౨౧, ౭౨౨, ౭౨౩, ౭౨౪, ౭౨౫, ౭౨౬, ౭౨౭, ౭౨౮, ౭౨౯, ౭౩౦, ౭౩౧, ౭౩౨, ౭౩౩, ౭౩౪, ౭౩౫, ౭౩౬, ౭౩౭, ౭౩౮, ౭౩౯, ౭౪౦, ౭౪౧, ౭౪౨, ౭౪౩, ౭౪౪, ౭౪౫, ౭౪౬, ౭౪౭, ౭౪౮, ౭౪౯, ౭౫౦, ౭౫౧, ౭౫౨, ౭౫౩, ౭౫౪, ౭౫౫, ౭౫౬, ౭౫౭, ౭౫౮, ౭౫౯, ౭౬౦, ౭౬౧, ౭౬౨, ౭౬౩, ౭౬౪, ౭౬౫, ౭౬౬, ౭౬౭, ౭౬౮, ౭౬౯, ౭౭౦, ౭౭౧, ౭౭౨, ౭౭౩, ౭౭౪, ౭౭౫, ౭౭౬, ౭౭౭, ౭౭౮, ౭౭౯, ౭౮౦, ౭౮౧, ౭౮౨, ౭౮౩, ౭౮౪, ౭౮౫, ౭౮౬, ౭౮౭, ౭౮౮, ౭౮౯, ౭౯౦, ౭౯౧, ౭౯౨, ౭౯౩, ౭౯౪, ౭౯౫, ౭౯౬, ౭౯౭, ౭౯౮, ౭౯౯, ౮౦౦, ౮౦౧, ౮౦౨, ౮౦౩, ౮౦౪, ౮౦౫, ౮౦౬, ౮౦౭, ౮౦౮, ౮౦౯, ౮౧౦, ౮౧౧, ౮౧౨, ౮౧౩, ౮౧౪, ౮౧౫, ౮౧౬, ౮౧౭, ౮౧౮, ౮౧౯, ౮౨౦, ౮౨౧, ౮౨౨, ౮౨౩, ౮౨౪, ౮౨౫, ౮౨౬, ౮౨౭, ౮౨౮, ౮౨౯, ౮౩౦, ౮౩౧, ౮౩౨, ౮౩౩, ౮౩౪, ౮౩౫, ౮౩౬, ౮౩౭, ౮౩౮, ౮౩౯, ౮౪౦, ౮౪౧, ౮౪౨, ౮౪౩, ౮౪౪, ౮౪౫, ౮౪౬, ౮౪౭, ౮౪౮, ౮౪౯, ౮౫౦, ౮౫౧, ౮౫౨, ౮౫౩, ౮౫౪, ౮౫౫, ౮౫౬, ౮౫౭, ౮౫౮, ౮౫౯, ౮౬౦, ౮౬౧, ౮౬౨, ౮౬౩, ౮౬౪, ౮౬౫, ౮౬౬, ౮౬౭, ౮౬౮, ౮౬౯, ౮౭౦, ౮౭౧, ౮౭౨, ౮౭౩, ౮౭౪, ౮౭౫, ౮౭౬, ౮౭౭, ౮౭౮, ౮౭౯, ౮౮౦, ౮౮౧, ౮౮౨, ౮౮౩, ౮౮౪, ౮౮౫, ౮౮౬, ౮౮౭, ౮౮౮, ౮౮౯, ౮౯౦, ౮౯౧, ౮౯౨, ౮౯౩, ౮౯౪, ౮౯౫, ౮౯౬, ౮౯౭, ౮౯౮, ౮౯౯, ౯౦౦, ౯౦౧, ౯౦౨, ౯౦౩, ౯౦౪, ౯౦౫, ౯౦౬, ౯౦౭, ౯౦౮, ౯౦౯, ౯౧౦, ౯౧౧, ౯౧౨, ౯౧౩, ౯౧౪, ౯౧౫, ౯౧౬, ౯౧౭, ౯౧౮, ౯౧౯, ౯౨౦, ౯౨౧, ౯౨౨, ౯౨౩, ౯౨౪, ౯౨౫, ౯౨౬, ౯౨౭, ౯౨౮, ౯౨౯, ౯౩౦, ౯౩౧, ౯౩౨, ౯౩౩, ౯౩౪, ౯౩౫, ౯౩౬, ౯౩౭, ౯౩౮, ౯౩౯, ౯౪౦, ౯౪౧, ౯౪౨, ౯౪౩, ౯౪౪, ౯౪౫, ౯౪౬, ౯౪౭, ౯౪౮, ౯౪౯, ౯౫౦, ౯౫౧, ౯౫౨, ౯౫౩, ౯౫౪, ౯౫౫, ౯౫౬, ౯౫౭, ౯౫౮, ౯౫౯, ౯౬౦, ౯౬౧, ౯౬౨, ౯౬౩, ౯౬౪, ౯౬౫, ౯౬౬, ౯౬౭, ౯౬౮, ౯౬౯, ౯౭౦, ౯౭౧, ౯౭౨, ౯౭౩, ౯౭౪, ౯౭౫, ౯౭౬, ౯౭౭, ౯౭౮, ౯౭౯, ౯౮౦, ౯౮౧, ౯౮౨, ౯౮౩, ౯౮౪, ౯౮౫, ౯౮౬, ౯౮౭, ౯౮౮, ౯౮౯, ౯౯౦, ౯౯౧, ౯౯౨, ౯౯౩, ౯౯౪, ౯౯౫, ౯౯౬, ౯౯౭, ౯౯౮, ౯౯౯, ౧౦౦, ౧౦౧, ౧౦౨, ౧౦౩, ౧౦౪, ౧౦౫, ౧౦౬, ౧౦౭, ౧౦౮, ౧౦౯, ౧౧౦, ౧౧౧, ౧౧౨, ౧౧౩, ౧౧౪, ౧౧౫, ౧౧౬, ౧౧౭, ౧౧౮, ౧౧౯, ౧౨౦, ౧౨౧, ౧౨౨, ౧౨౩, ౧౨౪, ౧౨౫, ౧౨౬, ౧౨౭, ౧౨౮, ౧౨౯, ౧౩౦, ౧౩౧, ౧౩౨, ౧౩౩, ౧౩౪, ౧౩౫, ౧౩౬, ౧౩౭, ౧౩౮, ౧౩౯, ౧౪౦, ౧౪౧, ౧౪౨, ౧౪౩, ౧౪౪, ౧౪౫, ౧౪౬, ౧౪౭, ౧౪౮, ౧౪౯, ౧

పారిసులో కామెజన్స్ వీధియని యొక వీధికాదు.
 పేరుపెట్టలేనని వెంటిలు వెండియను పులిక కాననది.

బల్లెయను ఈ ముఘను పట్టుకొనిరి. పరామహరిణి
బల్లెయనులకును జరిగిన యుద్ధమున మౌళరానిలో బల్లెయను
తోడింక బడిరని ఒకవార్త తెలియవచ్చినది. గాడ్ల ఎడిజేలరు
మధ్యమున ఇటుల నేను ముందునకు పోవుచున్నాను. కాశ్య
పీట్రూమివై ఫిరంగిదళ సుకుల సమరము సంభవించినటుల
తెలియవచ్చినది.

వృత్తాంతములు

శ్రీమదాంధ్రామి.— శ్రీమదాంధ్రామి అనునాక కొలంబోకు వచ్చుచుండగా శ్రీమదాంధ్రామి ఉత్తరమునకును కనబడి వెంటనే మునిగిపోయినదని వారు కొలంబోలో తెలిపిరి.

నిర్బంధవాసము.— డక్కాజిల్లా వికనుభూతు వాస్తవ్యుడు కలకత్తాలో నిరసించుచున్నవాడునగు అమృత్సు దాసును స్వగ్రామమున నుండునట్లు నిర్బంధవాసము విధించి తిరుగు ఆదేశము: ఈ నెల 27-న తేదీ తెలుపబడెను.

బొంబాయి నీటిపనులు.— బొంబాయి నీటి కనలిని హెచ్చించుట కట్టించబడిన పనులు పూర్తిగావచ్చెను శ్రీ వెల్లింగ్టన్ ప్రభుత్వము ప్రారంభింపఁజేసినదని ఆ క్షయములకు అనుగుణముగా మున్సిపల్ సభలో తీర్మానము పాదించబడినది.

ఒక యువతని వధింపు.— కర్నూలులో భట్ నాథుడు హ్యూలిగారి భార్యను 16 సంవత్సరముల యువతి చంపబడినట్లు తెలుపబడినది. పదకొండవ రక్తపురుగులు లగునడిచి. దానిని పోలీసువారికి తెలిపిన అమెరుకు అమె భర్తను సరిపడనట్లు తెలియపర్చినది. భర్త నాగియ్యయ్యవల్లపోలీసు వారతని బట్టుకొనటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

ఆంధ్రపు మరణవాద.— పంజాబులోని మా పోరా గ్రామ నివాసులకు హమీదు అలీఖాను గారు చనిపోయినట్లు తెలియజేయబడినది. ఇది ఆంధ్రుని హమీదు గారే అనుకుంటున్నట్లు తెలిసి వచ్చినది. సేతు చనిపోయినట్లు బయటకరింప వార్త అసత్యము. సేతు సజీవుడనై యున్నాడు. ఆయన హతమైనట్లు తెలిసినది 30 సంవత్సరములు బ్రతుక గలను.

విద్యార్థి కేరళము.— ఇండియా వారతమువారి ను చూచి ఇండియానుండి గారు సామ్రాజ్య ఆదాయములనుండి సాయము 200 పౌండు మొత్తముగ విద్యార్థి కేరళము వారి దాని నేర్పరుచుట కంగీకరించిరి. సాధారణముగ విద్యార్థులు మధ్యస్థము విద్యార్థులు కీధన మొనగబడును ఇతరవాస్తవముల నభ్యసించువారికి గూడ నీ కేరళ సుప్రవర్ణ దొంగ బడుచుండును. విద్యార్థులు కొలదికాలములో ప్రయోగపడుచు ఈ కేరళ మొనగబడుట రావోపు సువిశేషమునండి ప్రారంభ మగును.

వి. సి. యస్ చట్టము.— బెంగళీ ప్రతి ఇటుల వ్రాసి నది. భారతీయు లందఱు నిటుల నీచట్టమును గూర్చి వ్రాసిరి. కాన ప్రభుత్వము యుద్ధముతో నున్న యువకులు చురల యుద్ధముతోనుండి వచ్చి పరిశీలించబడ గోరెదరు గాన వారి కభ్యంతరములకుగ గుండునటులు తగిన ఏర్పాటులనుచేసి ఈచట్టము నిర్వహింపబడుట చురల. యుద్ధమునకు వెళ్లిన యువకుల నయను గలబంధువులతో వారు యుద్ధమున పనిచేసిన కాలమును చురయొక సంవత్సరమును మిగిలినవివరము వారి కనుకూలమగును. గాన మామూలము మారంగీకరించినచో పాశ్చాత్యవిద్యార్థులకు గూడ చురకూల మేర్పడును.

రణరంగమున నున్న సైనికులస్థితి.— వారతమువారు ల ప్రకటించిరి. కిరకాలము వచ్చిన కలదని ఆనకకేరళు పాశ్చాత్యసైనికులకు భారతీయ సైనికులకు గూడ హెచ్చుచున్నది. ఈ నెల 28 వ తేదీ హిందూకేరళ ఆంధ్రులను సంఘమువారు మొన పోటీయవారు 175 వెల్లెల సాయములను పంపిరి. ఇంకను చాల సరుకులు పంపబడినదని ఉత్తరముల వచ్చియున్నది. కాన కేరళముల సంఘమున కెప్పటివలె నేధన సహాయ మొనర్ప ప్రార్థితులు ఈ బట్ట ప్లాసలు పర్లుకు కొబాయిలు ప్లాసలు బయలుపలు ప్లాసలు యిబార్లు కొట్టు మేజోర్లు బ్రోపీలు బ్రోఫ్లు. చొక్కాలు మున్నగువి కావలెను.

పోలీసువారి పెరింపు.— రహతు మాస్టేరునకుడు ఒకపురుషుని చంపింపెనని వేడుకేయబడెను చురకాకపురుషు మేజస్ట్రేటు గారు వానిపొత్తు శాస్త్రముపరతనెరిగిని రహతు మాస్టేరు చురయొక్క పోలీసు సలు ఇన్స్పెక్టరులు ముగ్గురు కొంత నిబంధితో వెల్లిరి. రహతు మాస్టేరు పోదరుడగు నాజరు మాస్టేరు ఆస్తిని తీసికొనిపోనాడనెను. పోలీసు వారతనిని తిరుగు ఆతను 10-12 గంటల తీసుకొనివచ్చి పోలీసువారిని తలపడెను. వారికిని మీకిని పోయ జరిగినది. దెబ్బలు తగిలినవి. పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చెదమని తెలిపించి వారిని పట్టుకొనిరి. వారికి 10 నుండి 2 ముదలు 1½ సంవత్సరము కరకున కరికెత్తు విధించబడెను. వారు అరీలు చేసిరి.

సానిక వార్తలు

కలకత్తా మొయిలు.— నేటి కలకత్తా మొయిలు ఆలస్యముగా వచ్చినందున బాబులు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు బట్టాడా చేయబడ్డది.

హైందవ శ్రీశన శాఖవారి యుద్ధ సాహాయ్యక సంఘము.— శ్రీమతి శారద నాయుడుగారు 500 ను, చాలిను దొరకాని గారు 100 ను శ్రీ వెల్లింగ్టను క్రెడిట్ బ్యాంకు దెబిటుబడుచున్నారు.

క్రీడావార్తలు.— రాజా జేమింగ్ పాలవహద్దార్ పుట్టినదినము: ఈ నెల 26 తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము పీఠిబ్బ పార్కులోనుండు అసోసియేషన్ వారి క్రీడాభూమియందు పచ్చయకభావలపన, వాస్తవకభావలపన జరిగిన ఆటలో వాస్తవకభావల గెలిచెను (5-1 గోలులు) నిన్న బుధవారము 27 వ తేదీ సాయంకాలము కైద్యకార భావలపన మధుర అమెరెక్స్ కాలేజీవారికి జరిగిన ఆటలో ఆమెరెక్స్ కాలేజీవారు గెలిచిరి. (2-1 గోలులు).

రంగోను మొయిలు.— రేపు కుక్కవారము ఆక్టోబరు 28 తేదీ సాయంకాలము 7 గంటలకు రంగోను మొయిలుస్తేమరు బయలుదేరును. రిజిస్టరు జేయబడిన బాబుల తపాలు జరరలు. పోస్టాఫీసులో 3-30 గంటలకు కట్టిజేయబడును. రిజిస్టరుబంగిల తపాలు 3 గంటలకు కట్టిజేయబడును. మొయిలుబంగిల తపాలు 9-30 గంటలకు కట్టిజేయబడును. సబ్స్క్రిప్షన్లలో ఎన్నిగంటలకు తపాలు కట్టిజేయబడునో విచారించి దెబును.

ఆనరబిల్ సర్ శంకరనాయుడుగారికి ఏడు కోట్లు.— సామ్రాజ్య రాజ్యంగనభలో విద్యాసభ్యులుగ నుండవోవు సర్. సి. శంకరనాయుడుగారు, వారిభార్యయు, ముగ్గురు కుమార్తెలు ఒక కుమారుడును నిన్న సాయంకాలము 7 గంటలకు వారికి ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు జేయబడిన. రైలు బండిలో కలకత్తాకు వెళ్లిరి. వారిని పీఠుకొల్పటకు ఆనేక మంది యూరోపియనులు హౌదవులును సెంట్రులస్టేషను ప్లాటుఫార్మునకు వేరి సర్ శంకరనాయుడుగారు కురపాడు రాజాగారి మోటారుబండిలో ఆంధరలోను పట్టాడుటకు శ్రద్ధగలయును నిమిత్తము 6 గంటలకే రైలువద్దకు వచ్చిరి. కొంతసేపు నువ్వుతున తరువాత మిక్రులు వారికొక పూల హారము వేసిరి. దక్షిణ ఇండియా మహమ్మదీయ విద్యా సంఘమున క్రిందటివారమున జరిగిన విమానాపదన సాంవైస పాట్లాగ్రావుకు కాన్వెన్యగారు నాకురుగా కిచ్చిరి.

రావు బహదూరు వి. ఆర్వాసు పెట్టిగారు.— రావు బహదూరు వి. ఆర్వాసు పెట్టిగారు ఆటవికాఖలో 1886 సంవత్సరములో జేరి ఉన్నత స్థితికివచ్చిరి. వీరు ఈ నెల 22 వ తారీఖున పెన్నుల బుచ్చుకొనిరి. వీరు డేరమాక్ విద్యాలయములో జరిపి క్రింది యువముగ పాక్షులలో జేరి ఆనేక బహుమానముల బడసిరి. పెటినే దొరతమువారు పెట్టిగారిని జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసుగా నియమించిరి. పెట్టిగారు వికాఖపట్టణము క్రిష్ణ, బల్లారి, కడప, చెంగల్పల్లు, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి, నేలూరి, నీలగిరి, ఉత్తరకర్ణాటక, దక్షిణ ఆర్కాటు మున్నగు జిల్లాలలో జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసుగా పని చేసిరి. వారిని దొరతము వారు 8 సంవత్సరములు కొచ్చి సుమనానయన పనిచేయ నియమించిరి. వీరచ్చుట ఆటవికాఖ నేర్పరచిరి. వీరు కొచ్చిలో ఫారెస్టు కాన్వెన్యగారు చక్కగా పనిచేసి నందున 1907 వ సంవత్సరమున దొరతమువారు వీరికి రావు బహదూరు అను బిరుదుచ్చిరి. వీరు చుంచి లాల్లు ఆంధ్రులు గారును ఆర్. సి. సి. కాకగారును చుంచి ఆభిప్రాయుచ్చిరి. వీరివద్దకు చెప్పి పట్టణము, కేసు గావలో, పూనకులీ హైకోర్టులో, "కొన్వెన్య మహానుభావు" నున్నారు.

అమెరికా సాయము క్షరాప్తములలో జర్మనీ వారి కుట్టు.
ఇంకొకరు బట్టుకొనట.
లండను, ఆక్టోబరు 27 — యూరూపు— ఓపలస్థం నుమ చేయుటకు ప్రభుత్వసంఘటన క్రిలజో యను జతని గూడ బట్టుకొనిరి. ఇతరునాలనము. వారిని 5 జలపానులు బామినుమిద విడిచివెట్టిరి.

లెప్టనెంటుజనరలులకు ప్రమోషనులు.
లండను ఆక్టోబరు 28:— యుద్ధములో ప్రశస్తతముగా పోరినందులకు మేజరు జనరలు సర్ బాబు కెన్సెన్ సర్ ఆర్వి చాల్లు మలే సర్ చార్లెసు మలే సర్ విలియం రాబర్ట్సన్ సర్ విలియం బర్నెట్ గార్లకు ప్రమోషను ఇచ్చబడినది.

శ్రీబార్జి చక్రవర్తిగారి సందేశము.
లండను ఆక్టోబరు 28:— జనరలు బాక్సేగారి పరమభిమున పరామ సేవలకు శ్రీబార్జి చక్రవర్తిగారి రిటుల సందేశ ముపేరి జనరలు బాక్సేగారి చేతను సంప్రదించుటకు సహాయ సేవలు చేసెను సమపాటుచున్న పరామ సేవల కొరకు సాహస ఉదారదక్షిణి యుత్తరు సాంగ్రామిక లక్షణములకు నేను చాలసంతసింపితిని. మీరహా సజ్జయై పోరగలుగుటకు మానేసే లభికోత్సాహము నొందుచున్నది. ఇట్టిన్నే హాథానము దృఢపడునగాక. మీరీమహా సంగ్రామమున విజయమును కలిగింతురనుటలో చాకు సందియ మేమియులేదు.

జూజిబాగువారు విమానముల నొసంగుట.
లండను ఆక్టోబరు 28:— బాంబేవాగుదొరతమువారిచ్చిన 100 జల పానులకు విమానముల గొనుటకు భర్తవెట్టెదమని అభివేశముల కచ్చేరవారు దెలిపిరి. ఈవిమానములకు బాంబే వారు విమానములని I, II, III, IV నామకరణము చేయబడును.

13-వ పేజి తరువాయి

ఈ యుద్ధమును నుపకమించిన వారి యభిప్రాయమున దీని నలన కొన్ని ప్రత్యేకత యొగములూడ గలరని కిన్నును చున్నది. ప్రస్తుతమున కేరళాను లాందియున్న పరికరినది పోయి వారికి నూతనోద్దేశము కలుగుననియు, కేరళాను పర్యధిపతన సామ్రాజ్యప్రజావిభావములగురునియు, అందునలన ఆ కేరళానుతయు నూతన కేజిన్సునో నలరార గలదనియు వారి వాదము. ఇట్టిది నిజముగ జేరూరినచో దీని నలన ప్రత్యేకతయొగము లానగూడినది చెప్పట కేసందియ ముండదు. ఈ సంస్కరణమునకు నిట్టి ప్రత్యేక పోక్ష ఉపయోగములుండినను, ఇయ్యిరి అభిల భారత జాతిను పరిణామమునకు భంగకారణమును ప్రతివాదము ఆలోచించవలయును అభిల భారత జాతియత్నమునకు మన సర్వోద్ద్యమములకు వక కరములకు మాట యెల్లరమును ఒప్పుకొనవలసియున్నాము. దానికి భంగకారకమున దాని ని ను పహ దిం పకుండుట నర్హజేయవచ్చును. కాని భాషాప్రయుక్తవిధజనము దాని కిభంగకారణమునా యువ విషయమునూత్రముకొంచెము చర్చించవలసియున్నది. రాష్ట్రములన్నట్లు గానుండినను, నంగజేరి యువకుల మనకును సన్నిహితమైనట్లు, భాషాసంబంధము దూరము. అయినను ఆస్యరాష్ట్రీయదని వానియెడ మనము జాతుసోదరత్వమునకేరేరి. కొజురకలదా? కొజురలేక పోవుటకు గారణ మేమి? నిజము చేత పరిపాలనా సౌకర్యముకొరకు జేయబడు నివిధజనములు అంతయును భారతమాతప్రభువుకుకొను ఏకాదర భావమును నందిపాలవు. ఈ విషయమునకును విస్తరించి తెప్పవలసినచో, రేపు రాష్ట్రవిభాగము నొందినంత మాత్రమున భేదవ్యభాతులు కావోవువారికి ఈ వాదనను ఆభేదవ్యభావమునకా నుడబాల దనియే తెప్పవలయును. పాలకాధికారము వేరైనంత మాత్రమున అనురాగ, సాహభూతి, సాయరస్యములందు వీడిపోవునట్టి సంఘములకు జాతీయత్వభావ మంతగా నిపుడేమరుకన్నులం. రేవెన్యూలో కలుగబోవునకుకొను భేదభావమిపుడే మనకు బాధించుచున్నదని చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. నిజముచేత ఇపుడే భేదమెంతలేనో, యువకునుగూడ రావోవుటమునకు సంభవము. మన హిందూజాతమున వానాయకొని యున్నది భేదము ఒక్క భాషాభావముకేయియునునచో, దానిని వాదించుట కష్టముగాక పోయియుండును. హిందూజాత సుత్వలనన్నిటిని క్షిప్రపరమనట్టి భాషాభావముకేయియునొందెదద- మహమ్మదీయ విభేద మొకటికలదు అభిల భారత జాతీయజాతుమును సంపాదించవలెననితిమేని, స్వపరిపాలనా క్షిప్ర X డింపదలచితిమేని, రావోవు హైందవ సాన్ల మొటుసభయనగు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల పౌరనిధ్యముతోబాటు జాతీయోచిత పౌరనిధ్యముగూడ సుత్వించవలసి యుండును. మన జాతీయజాతులనుబట్టి మనకు సుయోగపాలనమే సర్వోచితము తోచునలదు. ఈ భాషావిభేదమును జాతీయత్వమును అదరించుచు, వానికిదగిన ప్రాతినిధ్య హక్కులనునొసంగి పాలన క్రమమును సాపించవలసి యుండును. ఇయే సర్వోత్తమ మార్గ మని తోచుచున్నది. అని చెప్పి యుగించిరి. తదనంతరము ఆగ్రానవాధిపతిగారింత సామర్థ్యముతో విచ్చిన యువస్వామమును సన్దర్శనంబల బహూకరించుచు, వారికి కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించబడిన జెనుక నభ్యుగి నెను. నభ్యుగి మునకు రాత్రి 10 గంటలయ్యెను.

THE GREAT WAR.

The Serbian Expeditionary Force.

LORD LANSDOWNE'S IMPORTANT STATEMENT IN PARLIAMENT.

King George's Profound Admiration for French Armies.

SERBIAN POSITION CRITICAL: ALLIES' TIMELY HELP AWAITED.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Lord Lansdowne on Serbia

A Statement in the Lords.

LONDON, October 27.

In the House of Lords, Lord Lansdowne said that he was afraid he must admit that the German progress in Serbia was such as to render it highly improbable that the Serbian Army would be able to withstand for any great length of time, especially with the Bulgarian stab in the back.

The Serbian Expeditionary Force.

WHY WAS IT DESPATCHED.

Lord Lansdowne's Statement in the Lords.

LONDON, October 27.

Speaking in the House of Lords Lord Lansdowne dwelt on the difficulty of making statements on military matters. He referred to the impression in some people's minds that civilians in the Cabinet were in the habit of devising great strategical plans and imposing them upon their military advisers. The Marquis of Lansdowne vehemently denied that such a thing was possible especially as Lord Kitchener was invariably a party to Government's decisions. Lord Lansdowne continued by saying that the Cabinet had to deal with mixed problems involving military, naval, and political considerations. He quite understood the objections to new entanglements in a new sphere of war but what were the circumstances in which this little British force was sent to Salonika? He emphasised that Austrians and Germans found themselves making no progress in the west. Seriously checked by Russia, heavily pressed by Italy, and also faced with minor British successes in Mesopotamia, the Central Powers therefore sought a new direction of attack satisfactory to themselves. They made a great attempt to force their way through to threaten our forces in Gallipoli to Constantinople and Egypt to say nothing of vaster aspirations. The key to the problem lay in the eastern corner of Serbia and Serbia asked our help. Lord Lansdowne paid a tribute to the wonderful gallantry of Serbia and pointed out that the goodwill of Greece was of the first importance. At the instance of M. Venizelos we undertook to provide a force to enable Greece to fulfil the Serbo-Greek treaty. Hence such troops as were available were sent to Salonika. It was a small force because only small force could be collected.

France also sent her troops simultaneously and a larger force had been prepared. He suggested that these steps were no doubt incomplete. They had been taken with great promptitude though after much and deliberate consultation with the military and naval advisers. The British at Salonika numbered thirteen thousand. They were regarded as the precursor of a larger force. The use to which the latter would be put must depend on the situation when they arrived on the scene. The British and French Governments realised that when further reinforcements reached the eastern Mediterranean it would be necessary to take careful stock of the position. Events were moving very rapidly. They had been profoundly affected by Greece's not fulfilling her treaty engagements and the enemy's progress in Serbia. Lord Lansdowne concluded—The French and British Military and Naval advisers are now conferring regarding the situation. General Munro who has arrived in that part of the World has been instructed to report his opinion as soon as possible. Lord Lansdowne gave an assurance that Government would not act on a hurried impulse but would take the best military advice at every step.

German Successes; Cause of Balkan Difficulties.

Lord Cromer's Letter.

LONDON, October 28.

Lord Cromer in a letter to the 'Times' defends in a spirited manner the British diplomacy during the war. He doubts whether the most skilful diplomacy would have materially altered the recent events since it was not the unskilful diplomacy but the success of the Germans in Russia which induced King Ferdinand to join Germany and King Constantine to ignore the obligations of Greece to Serbia. Earl Cromer favoured healthy criticisms. But every patriot must fully support the Government during the war.

Enemies in Shameen Territory.

The Foreign Minister's Reply.

LONDON, October 27.

In a written reply to Colonel Yate Sir Edward Grey says that the position of Shameen seems to be that China granted perpetual lease of Shameen Territory to the British Government in return for certain cash rent. China has not parted with her ultimate ownership and sovereignty and it is impossible for us legally to turn tenants of enemy nationality so long as they have complied with the conditions of lease. It would be unequal and also an encroachment on her sovereignty for China to permit

such expulsion and would lead to considerable disturbance in China the disadvantage of which would be out of all proportion to any possible advantage.

Two Men Courtmartialled and Sentenced.

LONDON, October 27.

The Press Bureau says that the arrest is announced of a person designated by the letter "K". a German with forged American passports, and "L" a person of Turkish extraction with a German name "K" has been court-martialled and sentenced. Both have been charged with attempting to communicate to the enemy naval and military information.

A Spy Shot.

The Press Bureau states that a spy was shot to-day. He was found guilty at Old Bailey and the sentence was confirmed by the Court of Criminal Appeal.

German Guns Exhibited.

LONDON, October 27.

Twenty two German guns were exhibited on Horse Guards parade to-day and were viewed by thousands. Nineteen had been captured at Loos on September 25th and three at Le Cateau on August 26th. The guns include three trench mortars in the capture of which the 39th Garhwal Rifles took part.

A Nursing Home.

Named After Miss Edith Cavell.

LONDON, October 27.

Queen Alexandra has paid a generous tribute to Miss Cavell. It was intended to name the new Nursing Home of the London Hospital the Alexandra Home, but the Queen intimated that she would prefer 'Edith Cavell Home' and this was adopted.

PARIS.—The 'Petit Parisien' suggests that a street be named after Miss Cavell.

The Mediterranean Force.

Sir Ian Hamilton's Order on the Battle of Sari Bair.

SIMLA, October 27.

The following full text of the special order by General Sir I. Hamilton, Commander-in-Chief, Mediterranean Expeditionary Force, after the battle of Sari Bair has now reached India.—

The Commander-in-Chief, Mediterranean Expeditionary Force, desires to record the following fine feats of arms achieved by the troops under the command of Lieutenant-General Sir W. R. Birdwood during the battle of Sari Bair and the fervent desire of all ranks to close with which they maintained the long struggle. These will surely make an appeal to their fellow countrymen all over the world. The gallant capture of the almost impregnable pine trenches by the Australian Division and the equally gallant defence of the position against repeated counter-attacks are exploits which will live in history. The determined assaults carried out from other parts of the Australian Division's line were also of inestimable service to the whole force, preventing as they did the movement of large bodies of reinforcements to the northern flank. The troops under the command of Major-General Sir A. J. Godley and particularly the New Zealand and Australian Divisions, were called upon to carry out one of the most difficult military operations that have ever been attempted. A night march and assault by several columns in an intricate mountainous country, strongly entrenched and held by a numerous and determined enemy, their brilliant conduct during this operation, and the success they achieved have won for them a reputation as soldiers of whom any country must be proud. To the Australian and New Zealand Army Corps, therefore, and to those who were associated with that famous corps, in the battle of Sari Bair, the Maoris, Sikhs, Gurkhas and the new troops of the 10th and 13th Divisions from the old country, Sir Ian Hamilton tenders his appreciation of their efforts, his admiration of their gallantry, and his thanks for their achievements. It is an honour to command a force which numbers such men as these in its ranks, and it is the Commander-in-Chief's high privilege to acknowledge that honour.

Postal Employees and the Army.

LONDON, October 27.

Addressing the postal employees, Mr. Samuel mentioned that 43,000 postal employees had already enlisted, but he was arranging that every willing man should still enlist. Beating the Germans was more important than the efficiency of the Post Office.

Zanzibar's Gift.

Four Aeroplanes.

LONDON, October 27.

The Colonial Office announces that it has decided to appropriate the ten-thousand sterling gift from the

TELEGRAMS.

Government of Zanzibar to providing four aeroplanes to be named "Zanzibar" I, II, III and IV, respectively.

Concession in Income-Tax.

Amendment to be Moved in the Commons.

LONDON, October 27.

At a meeting of the South African section of the Chamber of Commerce it was stated that an amendment would shortly be moved in the Commons with a view to obtaining some concession in the matter of the income-tax.

Promoted to Lieutenant General.

LONDON, October 27.

The 'Gazette' announces the following promotions to Lieutenant General for distinguished service.

Major General Sir John Cowans, Sir Archibald Murray, Sir Charles Monro, Sir William Robertson and Sir William Birdwood.

FRANCE.

KING GEORGE'S MESSAGE TO GENERAL JOFFRE.

His Majesty's Profound Admiration for French Armies.

LONDON, October 27.

PARIS.—General Joffre has issued the following order of the day.

"King George to the soldiers of France His Majesty expresses his profound admiration of the heroic exploits, dash, tenacity and magnificent military virtues of the French Army under the brilliant direction of General Joffre. His distinguished collaborators His Majesty says '—' are very proud to be fighting at your side. May these bonds endure. I do not doubt that you will bring this gigantic struggle to a victorious end.'

King George Meets

French President and Inspects the Armies.

LONDON, October 27.

PARIS.—President Poincare, accompanied by M. Millerand, met King George at the front and inspected the British troops. The King, with the Prince of Wales, afterwards visited the French front, where His Majesty received General Joffre and was conducted to the artillery observation posts and battery positions.

President Poincare conferred a War Cross on the Prince of Wales.

AN AERIAL BATTLE.

Frenchman Victorious.

LONDON, October 27.

A communique says that there is nothing to report except for an aerial encounter on the Marnes between a French monoplane and the most modern German biplane, in which the Frenchman was victorious. Both German aviators were captured while endeavouring to destroy their machine, which was captured intact.

Paris Bulletin.

LONDON, October 27.

PARIS.—The only feature of the Communique is the defeat of the German attacks southward of Loos against the Courtine.

RUSSIA.

Distress in Poland.

A Collection in Catholic Churches Suggested.

LONDON, October 27.

ROME.—The Pope has written to the Archbishop of Cracow sympathising with the misery of Poland and sending 25,000 crowns to alleviate the sufferings of the people. He suggests a collection in all the Catholic churches throughout the world on October 31st.

More German Defeats.

Further Captures by Russians.

LONDON, October 27.

PETROGRAD.—A communique says.—The Germans were repulsed while endeavouring to surprise a position left on the Dvina South of Ikskul. They also failed east of Iluxt. The Russians on the Styry region north-west of Rafalovka rushed the village of Vulkagaluziska, capturing prisoners and machine guns.

The Germans attacked with large forces north of Kukil, but were outflanked, losing over two hundred prisoners. The Russians enveloped the Germans in a village, inflicting enormous losses. Three enemy attacks north of Novolexinatz were repulsed. Heaps of German corpses cover the ground.

The Germans in Dvina.

LAHORE, October 27.

LONDON, October 26th.—A German official Communique admits that weak German forces having crossed the Iluxt, northward of Iluxt, have recrossed, owing to the superiority of the Russian forces. The Germans have apparently reached an island in Dvina, a dozen miles above the Riga. The 'Morning Post's' Petrograd correspondent believes they are making a bridge to the island. He recalls a similar position at Vistula. The Russians were quiescent while the bridge was completed and stores were accumulated on the island in preparation for bridging to the Russian side. They then opened fire with fatal effect, having carefully triangulated every inch of ground—"C. and M. Gazette's" cable.

TELEGRAMS.

GERMANY.

German View of the Execution.
Crime Against the Army Must be Punished.

LONDON, October 27. NEW YORK.—The German Foreign Under Secretary, Herr Zimmerman, in a cold, calculated, legal statement on the execution of Miss Cavell contends that men and women are equal before the law. Only the degree of guilt makes any difference. He asserts that a crime against the army cannot pass unnoticed, and adds "heedless of the world's verdict we must travel the hard road of duty."

The Sale of Meat.

LAHORE, October 27. The "Morning Post's" Stockholm correspondent quotes a Berlin telegram stating that henceforth on two days weekly the sale of meat is prohibited both in restaurants and in shops. On other days restaurants will not be allowed to serve fried or boiled meat, and on a further day the sale of pork is prohibited.—(C. and M. Gazette cable.)

ITALY.

Great Italian Offensive Described.
Brilliant Work of Artillery and Infantry.

LONDON, October 27. A telegram from Rome describes the great offensive, and how the Italians used thousands of guns on the Carso and Isonza fronts, and smashed up trenches and wire entanglements. Indeed they altered the whole topography of the line of defence. The Italian infantry were irresistible. Nothing could stop them. The third day's battle was epic in character, big guns destroyed enormous masses of granite on mountains where Austrian trenches had been cut, with the result that hundreds of defenders were crushed to death under an avalanche of falling rock which carried down the dead and dying. According to prisoners the Austrian losses were eight thousand. It is stated that they included one royalty and two Generals.

Fighting in the Alps.
Italians Still Pressing.

LONDON, October 27. ROME.—A communique states that fighting continues in the Alps, where the Italians are still pressing, despite the enemy's artillery.

SERBIA

The Critical Point in Serbia.
Serbian Satisfaction with French Assistance.

LONDON, October 27. Reuter learns that in Serbian quarters satisfaction is expressed with the situation, as it is evident that the French are striking hard blows. The critical point is in the North, where the Bulgarians are waiting at Priva to join the Germans who are at Orsova, only thirty-five miles distant. The small Serbian army in this corner is hard-pressed on two sides, but the German offensive has been stopped at the most vital point, namely Morava, and if the Allies bring timely help in the south and release the Serbians, the latter are confident that they will eventually expel the invaders.

[ORSAVA.—A village in the S. E. of Hungary on the Danube.]

Serbians Recapture Kuprula.

LONDON, October 27. ATHENS.—An official report says that the Serbians have recaptured Kuprula after fierce fighting.

ALLAHABAD, October 28.

LONDON, October 26.—The "Times" Balkan correspondent now at Bucharest says the Austrians having crossed the Danube at Orsova will have a free passage to Bulgaria. For 50 munition laden steamers lighters are waiting there. The Serbians having withdrawn from the Danube plains any large Serbian force on the bank of the Danube is in danger of being cut off by the Bulgars and Teutons, but it does not follow that the Danube is as safe as the Thames.

The "Central News" correspondent at Amsterdam says that according to semi-official news from Sofia the greater part of Dedagatch has been destroyed by fire or bombardment. All the buildings on the sea shore are in ruins. According to an account received at Athens there are 1,500 casualties amongst the soldiers at Port Lagos. (Pioneer Cable.)

TURKEY.

Turkish Transport Sunk.
By British Submarine.

LONDON, October 27. A British submarine has sunk a Turkish Transport laden with munitions in the Sea of Marmora.

BELGIUM.

34 Belgians Sentenced to Death.
Intervention of Great men Besought.

LONDON, October 27. AMSTERDAM.—The Newspaper "Ayd" states that thirty four more death sentences for alleged treason and espionage have been passed at Liege. The intervention of the Pope, President Wilson and King Alfonso has been besought by telegraph.

AUSTRALIA.

Australia's Patriotic Response.
The Premier's Cable.

LONDON, October 27. MELBOURNE.—Replying to the King's call, Mr. Fisher cabled, "I am confident that

TELEGRAMS.

His Majesty's message will evoke a patriotic response from the people of the Commonwealth and greatly augment the ranks of 160,000 Australians who have already provided the assurance of Australia's hearty co-operation and determination to carry the war to a successful issue. At a recruiting meeting in Sydney thousands stood bare-headed in memory of Miss Cavell while the band played the "dead march."

Australian Metal Industry.

LONDON, October 27. MELBOURNE.—Mr. Hughes announces that the Australian metal industry is now completely free of the grip of Germany.

GREECE.

Greek Parliamentary Crisis Averted.
Minister of Finance Climbs Down.

LONDON, October 27. ATHENS.—Divergence arose in Parliament between Mr. Dragoumis, Minister of Finance and Mr. Venizelos regarding the agreement with Turkey for the exchange of confiscated property after the Balkan war. Mr. Venizelos delivered a stirring speech which was constantly interrupted by Ministerialists whereupon he reminded the House that Government depended upon his party for their majority. Tumult ensued and the sitting was adjourned for an hour. The Cabinet conferred and afterwards the Chamber reassembled when Mr. Dragoumis made a conciliatory speech and Mr. Venizelos was appeased. So a crisis was averted.

AFRICA.

The South African Election Results.

LONDON, October 27. The complete results of the South African elections confirm General Botha's success. The figures are Botha's fifty-four, Unionists forty, Independents five, Nationalists twenty-seven, Labour four.

UNITED STATES.

Fay's Disclosures.

LONDON, October 27. NEW YORK.—The man Fay admits that he came to the United States for the purpose of experimenting with the infernal machine previously described. Fay says; He intended to use the Machine on Allies ships carrying Munitions. In Fay's Lodgings a detective found 180 pounds of chlorate of potash one of the ingredients in what are called sugar Bombs in which water by percolating through the receptacle melts the sugar and releases a spring causing an explosion. Fay declares that though he came to the United States through an arrangement with the German Secret Service, he acted independently of the German Embassy or other German agents in the United States. He added that he told Von Papen and Boyd, Attaches at the Embassy of his plans, and both advised him not to interfere with munition ships sailing from America, but they said the use of the infernal machine in Canada would depend upon developments.

Another Arrest.

LONDON, October 27. NEW YORK.—A fourth man, named Krienzie, has been arrested on the charge of plotting to destroy ships. He has been released on bail of five thousand pounds.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

CALCUTTA.

THE CALCUTTA CORPORATION.

Records its Deep Sense of Sorrow.

At Sir Henry Cotton's Death.

CALCUTTA, October 27. At this evening's meeting of the Calcutta Corporation the Hon'ble Mr. C. F. Payne, Chairman, presiding the Hon'ble Rai Radhacharan Pal Bahadur moved the following Resolution:—

"That the Corporation place on record their deep sense of sorrow at the death of Sir Henry Cotton K. C. S. L., who as Municipal Commissioner and as Acting Chairman of the Corporation and as a Member of the Beverley Commission rendered valuable services to the Corporation of Calcutta and who throughout his distinguished official career in India and after his retirement was actuated by genuine sympathy for the people of this country; that an expression of their sincere sympathy and the sense of loss be forwarded to Mr. H. E. A. Cotton his former colleague and that as a mark of respect to his memory the House be adjourned."

He said that the news regarding the death of Sir Henry Cotton had been received with profoundest sorrow not only in Calcutta but throughout the length and breadth of India.

Nawab Siraj-Ul-Islam seconded the motion. The Hon'ble Mr. Bompass, Chairman of Calcutta Improvement Trust said that although he had every sympathy with the Resolution he would ask the mover to delete the last portion of the Resolution dealing with the adjournment of the meeting. Adjournment of their meetings had unfortunately been too frequent for the last few months. They should remember that those meetings were of a little importance to the town of Calcutta.

Mr. R. Brawnfeld, Bar-at-Law, Mr. J. Wynnes, Editor, "Indian Engineering" and Mr. J. A. Jones of the "Statesman", supported Mr. Bompass. Dr. C. Banks, Protector of Emigrants, suggested that as a mark of respect to the memory of Sir Henry Cotton the meeting should be adjourned for 10 minutes.

TELEGRAMS.

The Hon'ble Rai Radhacharan Pal Bahadur in withdrawing that part of the resolution which was concerned with the adjournment of the meeting said that as there was divergence of opinion he would gladly delete the latter part of his Resolution. He reminded them that if that opposition had been taken on former occasions when the meeting was adjourned there could not have been any possible cause for misunderstanding. This opposition came from European members and it might be misunderstood and regarded as significant. The Resolution with the exception of the portion relating to the adjournment of the House was then put to vote and carried unanimously all present standing.

Sir Henry Cotton's Death.

Public Meeting in Lahore.

LAHORE, October 27. Under the auspices of the Indian Association, Lahore, a meeting was held in Bradlaugh Hall to express profound grief at the sad death of Sir Henry Cotton. Lala Harkishan Lall was in the chair. The following resolution was unanimously adopted amidst intense silence, the whole audience standing as a mark of respect:—

"The citizens of Lahore in public meeting assembled are profoundly grieved at the death of Sir Henry Cotton whose life long services to the Empire have been of the most enduring kind calculated to the realisation of the legitimate aspiration of India and they beg to convey their deep sympathy to Mr. H. E. A. Cotton and other members of the family."

In moving the above resolution Mr. Mohurram Ali Chishti regretted the paucity of the audience and said it showed that public life would have been dead in Punjab if it were not kept alive by three daily papers in Lahore. He paid an eloquent tribute to the memory of the late Sir Henry Cotton whose services to India and British Government were remarkable and who had by his example taught optimism and strength of mind and equipped with those qualities to do constitutional agitation to achieve the goal of self-Government, within the Empire.

Lala Dharam Dass Suri who supported the resolution eulogised the service rendered by Sir Henry Cotton to the Indian people and Indian Government. The deceased was, said the speaker, one of the greatest humanitarians that the British nation had produced. The speaker expressed disapprobation of the regrettable criticisms of some of the Anglo-Indian papers levelled against such man who was one of their nation and did service to humanity.

Chittagong's Sorrow.

CHITTAGONG, October 27. At a meeting held at the Oldham Club this evening under the auspices of Chittagong Association a resolution was adopted unanimously expressing their deep sense of sorrow at the demise of Sir Henry Cotton.

United Provinces Sympathy.

ALLAHABAD, October 26. Hon'ble Dr. Sapru, as President of the United Provinces Congress Committee has sent a cablegram to Mr. H. E. A. Cotton expressing the deep regret felt by the Congressmen in these Provinces at the sad news of his father's death, their gratitude for his services to India and their sympathy with his sorrowing family.

Absconds with Rs. 14,000.

CALCUTTA, October 27. The Criminal Investigation Department are on the lookout for a European named Hill, an Army Sergeant and Head Clerk of Military Station Office at Multan, who, it is alleged, has absconded with Rs. 14,000 belonging to Government.

Ashutosh Dass Ordered to be Interned.

CALCUTTA, October 28. Ashutosh Dass, who is an inhabitant of Vikrampur in Dacca and lives in Calcutta has been ordered to be interned in his own village. The order was served on him yesterday afternoon. He is to report himself to the District Superintendent of Police, Dacca on Friday.

The I. C. S. Bill Agitation.
Anglo-Indian Paper Characterises it as
Mean and Discreditable.

CALCUTTA, October 28. The "Statesman" in its leader commenting on Indian Civil Service Bill says:—"Seldom has there been attempted even in India a more mean and discreditable agitation than that which some Indian journals are seeking to foment over the Indian Civil Service Bill. Apparently what the agitators in the Indian Press have in mind is the possibility that if during the war examinations were held as usual more Indian candidates might slip in. The best British candidates have had their studies interrupted by the war. They are serving in the trenches. They may have been wounded. Some may have been killed. Now is the golden chance for Indians who would have no prospect of entering the Civil Service under normal conditions to secure appointments. If this is the hope cherished by the agitators we may confidently assert that it will be indignantly repudiated by the vast majority of educated Indians."

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, October 27. The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—"The Germanus admit that the large cruiser 'Prinz Adalbert' has been sunk by a submarine. The French report an important success in Champagne, having captured the whole fortified work a mile and a quarter north of Meslin with a front of 1,300 yards, depth of 270, comprising four lines of trenches."

TELEGRAMS.

The Russians report terrific fighting in the Riga region, but all German attacks were repulsed. Vigorous fighting continues north-west of Dvinsk and the Russians continued to hold the Germans. Small advances were made by the Russian in other parts. The enemy's losses on Galician front were enormous.

The Servians report that three enemy divisions crossed Drina near Visegrad on the Western front. On the Eastern front the Servians retired to positions defending Kniazavata. The enemy crossed the Trinok. All the enemy's attacks on the southern Moravia were repulsed.

The Bulgarians have taken Uskub. It is unofficially reported that in a battle between the French and the Bulgarians, the latter were defeated. The Italians progressed between Garda and Adige. Violent artillery duel is reported on the Carso plateau.

A State Scholarship.

SIMLA, October 27.

The Secretary of State has sanctioned, on the recommendation of the Government of India, the institution from Imperial revenues of a State Scholarship of £200 to be tenable in the United Kingdom or with special sanction, in a foreign country for 3, 4 or 5 years. The Scholarship will usually be awarded for the study of medicine, but it may occasionally be available for training in certain other subjects. Further details of the scheme will shortly be published in a resolution. The first scholarship will be awarded next year.

The needs of the Indian Soldiers Abroad.

Increasing as Winter Approaches.

SIMLA, October 27.

The following Press communique is issued:—
The needs of British and Indian troops in the several theatres of war served from India are beginning to grow as winter approaches. Some idea of their wants can be gained from the fact that the Indian Council of the St. John Ambulance Association despatched no less than 175 large cases of comforts for the troops in Mesopotamia on October 23rd. This means a considerable depletion in their stocks at the War Gifts Depot, Bombay and even larger indents are still in hand for urgent completion. The public are therefore reminded that the Indian Council confidently depend upon a continuance of their magnificent generosity of the past to enable the Association to deal with such heavy demands upon its limited resources. The universal cry is for warm clothing including razors, flannel shirts, warm underclothes and drawers, flannel pyjama suits, warm socks, felt caps, slippers and cardigan jackets, also of course, the numerous other items published in the Indian Council's printed circulars.

Candidates for Appointments Recruited in England.

SIMLA, October 27.

During the war recruitment for Indian Civil Services will be regulated under the new Bill. As regards the branches of superior services such as Police, Engineering, Educational, Railways, Forest, Customs and other miscellaneous appointments, the India Office already curtailed recruitment or is keeping vacancies in abeyance for the time being.

Non-Official Bills.

SIMLA, October 27.

It is understood the Hon. Mr. C. H. Setalvad's Bill to enable Hindus and Mahomedans to make dispositions of property for the benefit of unborn persons is being sent to the Secretary of State. The Hon. Pandit Malaviya's Bill relating to Registration has been already sent to the India Office. Both the Bills will be ready for introduction in February.

BOMBAY.

Who will be the Next Viceroy.

BOMBAY, October 27.

The London correspondent of the "Times of India" writes:—

A call to Lord Derby to serve his country as Chief Organiser of Recruiting is more imperative than the prospective offer of Viceroyalty. Lord Murray also has less prospect of selection than was the case a few weeks back and the choice seems now to rest between Mr. Harcourt and Lord Beauchamp.

The All-India Moslem League.

BOMBAY, October 27.

In connection with the proposed holding of the Sessions of Moslem League in Bombay during the Christmas the "Times of India" writes:—

Presidentship Goes a-Begging.

The leading Mahomedans of Bombay have already pronounced their opinion against the holding of December Session of the Moslem League in this City. Their reasons for opposition are well known. They think that while war is being carried on at the very doors of Turkey in Europe and while the Khaliphate is surrounded with danger as a result of German intrigues it is inadvisable to hold a meeting of the League in Bombay or anywhere else. In order to bring about a union between the Indian National Congress and the League they suggested that after the war a special meeting of the Congress as well as of the League might be convened at a common centre. The decision however as to the holding a meeting or abandoning it rests with the Council of the All-India Moslem League and it is understood that a meeting of the Council of the League will be held at Aligarh on the 10th November. It seems that no decision has been arrived at as to the selection of a President and that the presidentship goes a-begging. An imploring message has been sent to the Hon'ble Sir Fazulbhoy Currimbhoy asking him to allow his name being put as President of the League on the agenda of business to be transacted at the meeting of the Council on the 10th of November. Sir Fazulbhoy is begged to consent to be the President of an epoch making sessions and to send down his name as such to posterity. The mess-

TELEGRAMS.

age further states that the inclusion of Sir Fazulbhoy's name on the agenda for the Presidentship need not bind him to accept the position if he subsequently declines to do so. We learn on the best authority that Sir Fazulbhoy has declined to allow his name to be put on the agenda as the prospective President of the next Session of the League and has written that if the Council desires he will go to Aligarh and place before them his reasons against holding the proposed Sessions in Bombay.

Missionaries to Replace Jesuits.

BOMBAY, October 27.

During the past few days a good number of Missionaries from various parts of South India have arrived here to take the place of German Missionaries of Jesuit Mission who are being repatriated and interned.

Increased Water Supply for Bombay.

BOMBAY, October 27.

The Tansa main duplicating scheme by which increased water supply will be obtained in the City is rapidly approaching completion and it has been proposed that Lord Willingdon should perform the opening ceremony by formally turning on the increased supply at the big reservoir at Malabar Hill.

A Municipal Commissioner at to-day's meeting of the Municipal Standing Committee applied for sanction of the necessary expenses to be incurred for the ceremony and sanction has been given.

The Hospitalship 'Varela'.

BOMBAY, October 27.

The Steamer "Varela" which was fitted out in Bombay as hospitalship and left on 13th instant for Basra returned here to-day with her first batch of Indian wounded and invalided soldiers on board.

A Lecture on Rumi the Sufi saint.

BOMBAY, October 28.

At Blavatsky Lodge of the Theosophical Society, Bombay, Mr. Jhabvala gave a public lecture on Rumi, Sufi Poet of Persia when the lecturer observed that heroes in one from or other came into existence from time to time. One of such was the great Sufi Saint, Maulana Jalaluddin Rumi whose philosophy is transcendental in its spirit and whose poetry is full of deep mysticism. The lecturer dealt with religious philosophy of Sufism and its relation to the mysticism of great western philosophers who have dwelt principally on the doctrine of love and ecstasy as the three bases of religion. The lecturer expounded briefly the philosophical poetry of Rumi and in doing so asserted that the principles discovered by all poets and scientists with regard to man's connection with God were one in spirit though many in form. The lecturer pleaded for united belief in God.

PUNJAB.

The Sewa Dacoity Cases.

LAHORE, October 27.

At the Chief Court on Tuesday Justice Leslie Jones pronounced orders in Sewa Dacoity Case and Chakro Dacoity appeals. In the former His Lordship upheld the conviction and sentences in the case of twelve accused acquitting the remaining ten, while in the latter, out of nineteen persons sentenced to various terms of imprisonment he acquitted six accused and maintained the conviction in the case of the remaining thirteen. The sentence of seven years' imprisonment on one accused was upheld and on the others was reduced to three years' each.

UNITED PROVINCES.

Application for Transfer.

ALLAHABAD, October 27.

At the Allahabad High Court this morning before Mr. Justice Tudball, Mr. Wallach with Mr. Satya Chander Mukerjee, Vakils, applied on behalf of Bimala Chunder Mukerjee, Allahabad M.A. Student who is being tried before Mr. Hamilton, Joint Magistrate, of Benares for the alleged threatening of Police officer of the transfer of the case from the Court of Mr. Hamilton to the Court of the District Magistrate, Benares, on the ground that the accused apprehends that he will not get an impartial and fair trial before Mr. Hamilton. The main grounds on which the transfer was asked for were that the Joint Magistrate deleted certain matters from the depositions, refused to summon certain witnesses for the defence and failed to take down certain statements made by the accused. The District Magistrate would not take the case on his file and passed over that he was afraid that he could not take it as the allegations against open mindedness of the Joint Magistrate have been given certain amount of publicity, and it is desirable that they should be substantiated or reversed in the only court empowered to deal with it, viz., the High Court. Mr. Wallach in moving for the transfer said that he feared the Joint Magistrate although he deleted certain matters from record, would not be likely to forget the facts which might prejudice him against the accused. Mr. Justice Tudball remarked that the Magistrate was not irresponsible. Mere exclusion of irrelevant matter was not sufficient to presuppose prejudice. Mr. Wallach then went on to explain the circumstances under which the application was made and asked the Court to peruse the affidavit filed before passing orders. The matter was then adjourned.

Cheating Practised by Some Benares Silk Merchants.

A Mystery Unearthed.

BENARES, October 27.

The Local Police have just discovered a curious method of cheating systematically practised by some Benares silk merchants in duping their outside customers. Four persons belonging to Kashi Silk Manufac-

TELEGRAMS.

turing Company which had subsequently changed its name to National Trading Company are reported to have been arrested in this connection. It is alleged that the above firm had been carrying on this practice for long. They generally booked their parcels at Benares City (Chowk) O. R. Railway Booking Office, but addressed them to stations different from actual residence of purchasers. The Hon'ble Pandit Motilal Nohru was one of those similarly victimized. A parcel intended for him was booked to a different station and the railway receipt was sent to him per V. P. P., to his correct address when the money for the V. P. was paid and the railway receipt sent to his station for the delivery of the parcel when it transpired that the parcel was booked to another station. He subsequently wrote to the Station Master a few days after. On opening it was found to contain a piece of old debris instead of the silks ordered. The Hon'ble Pandit at once put the matter in the hands of the Police who have ultimately succeeded in unearthing the mystery. 11 such parcels that were sent by the same firm were recalled and opened in the presence of a Deputy Magistrate yesterday. Instead of silk they were found to contain other useless things. Most of them contained Indian corn. Booking of parcels purposely to wrong stations was apparently done to gain sufficient time to realize the V. P. money through the Post Office before the purchasers got their parcels. Perhaps they also depended on the common belief that the parcels are tampered with during transit by the railway employees. The Police are making vigorous enquiries and several more arrests are likely to be made in this connection.

SOUTH INDIA.

A Vessel Sights Enemy Submarine.

COLOMBO, October 28.

S. S. "Clan Ogilvy," the new vessel of the Clan Line has arrived here and reports that whilst in the North Sea the Chief Officer who was on duty sighted an enemy submarine which subsequently disappeared.

(LATEST TELEGRAMS)
(REUTERS)

LONDON, October 27.

In the Commons Mr. Tannant announced that the British were now cooperating with the French on the Servo-Greek frontier.

Mr. Lloyd George said that Mr. Asquith was completely restored to health and would make his statement on November 2.

In the House of Lords Lord Curzon mentioned that Mr. Asquith was considering the question of a smaller Cabinet.

The following is a continuation of Lord Landowne's speech:—We should endeavour to use the British force to the counter movements of the Central Powers across Bulgaria but the precise method must be left to further and most careful consideration.

It is understood that the Imperial Government with the full concurrence of the Government of India has decided to postpone indefinitely the publication of the report of Royal Commission on Indian Public Services with a view to avoiding controversy during the war.

The Civil Service Bill will be read a third time in the Lords to-day and will go to the Commons at an early date.

The "Times" referring to Lord Macdonnell's suggestion that Indians to be selected to make up the proportion of places obtained by Indians at the competitive examinations in recent years should be appointed in India and not in England says that the view of Government is that such an arrangement would operate unfairly against the claims of unsuccessful Indian candidates in open competition particularly those who would probably obtain a place under normal conditions.

Rules will be flexible but it is believed that the working principle will be to nominate unsuccessful Indians on the list in order of examination merit provided they fulfil other necessary qualifications and pass the Medical Board. It is expected that this will be done up to the limit of the Indian ratio.

A most generous interpretation will be given to the Government pledge that Indian interests will not suffer.

ఉత్తర:—1814-15 సంవత్సరమున బొంబాయి రాజధాని నగరము సింధు జేతమునందును ఏదెనుకను ఉత్తరంబు 1822½ లక్షలమనునది ఉత్తర తమూరు జేతమునది గతవత్సరమున కన్న 7 లక్షలమనునది హెచ్చు 122 లక్షలు నికర లాభము వచ్చింది. గత 5 సంవత్సరముల వామాపా లాభము 105 లక్షలు మాత్రమే పీచర్లు ఉత్తరవత్సరము 81½ లక్షలమనునది తయారైనది. సమాదీపు ఉత్తర 106 లక్షల మనునది 10 లక్షలు హెచ్చు సెకెట్టాలో సహకారసంఘ మేస్సరులు వలన ఉత్తర విస్తారముగా తయారైనది రాజధానిలో 37 లక్షలమనునది నికరియంపడినది 1½ లక్షలు హెచ్చుగాని ఇది జేతనియోగమువలన కలిగిన హెచ్చుగాదు. ఉత్తరవలన పన్ను హెచ్చింపబడునది నిలచిన రేటులు కొని నిలవజేయుట వలన కలిగిన హెచ్చు.

ఈ 14000 లను హాంబులు:— మూలానుకూల మిలటరీ సేవను జేసేవారు హెచ్చుకొన్నా గా నున్న లక్షలు తమ హాచ్చుకును ఈ 14000 లను నోరతనమువారి కోరికగారము నండి హారింబి హారిహాయిను, ఇతరకరము జేతమువచ్చును.

సేనాబాంబు బండిహాయి కేసులు:— మంజూరము వాడీకేసులలో లాహోరు షిఫ్ట్ కోర్టులో తీర్పు చెప్పబడినది. సేనాకేసులో 12 సరికి తీర్పు కాదుపరచి 10 సరికిని విడుదల చేసిరి. బాంబుకేసులో 19 సరికి తీర్పుపడినది. హారిలో 6 సరికి మాత్రమే విడుదలచేసిరికొన్ని వారినిదాకకొన్ని ముప్పుపడుచున్నది.

అవ పేజీ చూయు.

నిజాం రాజ్యమందలి ప్రజాని మాదములు:— అక్టోబరు 18 వ
తేదీ గల వారపులికలో ఒక నిజాం రాష్ట్రీయమును నిజాం రాజ్య
ప్రభుత్వ సీటిని గురించిన కొన్ని యంత్రాంగములకు వ్యవస్థగా
యొసర్చిన కథనమున కని త్వరలో సామూహిని వెల్లడించి
ందలై ఆనేకమందను బాచరించుచున్నాడు:— ఆయన
కేదో యొక సమయములో సాయకువారి బ్రతిబంధము కల్గి
యందునుగానో, సాయకులంటివారలెందరో ఈ రాష్ట్రమున
నేక కాభ్యాపతులైనగా మాజుకడివాన్ సోలీను మున్నగు
మహాపదవుల నొందియున్నారు. వారనవరతులు బీదల విచార
లపక ప్రజాసౌలస మొనగర్చుచుండ, ఎక్కడనో యూరికల
ల చుట్టు గుడిసెలలో గూర్చుండి సాయకు పంతుళ్ళను
విస్మయింపచున్నవారలె ఈ నిజాం రాజ్యములో లంచముల
వాదర్పకులని నొక్కి చెప్పవలయును. సాయకులు కూడ
ఈ వాయుస్థానముల నలంకరించువారలలో లెక్క కొక్కరని
అనువదచ్చును. ఈ యక్రమమంతయు శ్రీ నిజాము గారు దృష్టి
ల్లినది మొదలు, ప్రపంచ భాస్కరం దుదయించుకోడనే
అంతంకారమడంగుట్లు క్రమక్రమముగా జీర్ణమై గన్పట్టుచున్న
ది. ఇకముందు, ప్రజలకు గల్గు నిర్వాహణ రాజభక్తిలన ఆ
మహాపురుషుని వాత్సల్యము నబిదిక్కులను వ్యాపించి అన్య
ధములగుమార్పులను నూచించుచు స్వల్పకాలములోనే ప్రజ
సాదకరత్రువులను నిర్మూలించి ప్రజల రక్షించుచు గాక!

ఆంధ్ర పత్రిక - దిన పత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రూ. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసమునకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్ర పత్రిక - వార పత్రిక

12 మాసములకు	...	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము.
చెన్నై పురి.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారు వైకిల్స్, కార్లు, ప్రయాణికులకు స్వీప్ కార్లు, కావలసినవారు ఈ క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయును.

ఈ కంపెనీవారు ఆంధ్రప్రదేశ్, విశేష కాలము నుండి మోటారు వక్రమున ప్రసిద్ధి చెంది చువరాజులు, రాజులు, జమీన్దారులచే అభిమానింపబడినవారు. మీకు క్రొత్త కార్లుగాని, పాత కార్లుగాని మంచివిగాను తీసివెళ్ళగలరు. తిరుగ మీ కార్లను కావలసినయెడల అమ్మివెళ్ళగలరు. ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కావలసిన టైర్లు, ట్యూబులు యితర సామానాలు యావత్తును మీకు చౌకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అద్దకి యివ్వ గలరు.

గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

నల్ల సంవత్సరాది సంచిక

నల్ల సంవత్సరాది సంచికను సంవత్సరానికి ప్రచురించుటకై ప్రయత్నములు చేయఁబడుచున్నవి. దానియందు ప్రచురితము గావలసిన వ్యాసములు చిత్రపటములు సత్వరంబుగఁ జేసినగాని సంచిక సకాలమున వెలువడుట కవకాశము గలుగదు. భాషాభిమానులు తమ వ్యాసములను త్వరగా బంపి మా యుద్యమమునకు దోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఉపయోగమైన చిత్రపటములనుఁ బంపదలచినవారు వానిని వెంటనే పంపుటకు బ్రార్థితులు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము.
7, తంబుసెట్టిపేధి, మదరాసు.

దంత చూర్ణము.

డబ్బీ 1-కి నెల రూ. 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

ఈ దంతచూర్ణము తో పండ్లు పోటుటకు లవచిగుళ్ళుగట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము గ్రవించకుండును. నోట చుక్కంధము లేదు యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యము X వాడుటకు ది యున్నది.

సుఖభోగి మాత్రము.

20 మాత్రముగల డబ్బీ 1-కి నెల రూ. 1-0-0.

కోయల సహమేహములకు ఈమాత్రము బాగుగపనిజేయును. పిటిని తినుచు పుండుపడినచోట తైలమును రాయవలయును. ఇవిరక్తకుద్ధికి మేహకారక బాధ్యములవలనకాడ ఉపయోగించును.

అమృతాంజనము డిపో, ఫోర్ట్, బొంబాయి.
అమృతాంజనం డిపో 6, తంబుసెట్టి పేధి, మదరాసు.

మద్రాసు నస్యము.

చ. అ. చ. అ.

మేలైన మద్రాసు నస్యమును వాసననస్యం పెద్దబుడ్డి 0-4 నస్యం తేరు 1-కి 0-12 డిబ్బీ డజ్జులు 2-0 డిబ్బీ (తులములు 120) 3-4 తాంబూలమును నువాసన వ్యాపాదలకు మాత్రం 3-0 చా గాతు టిన్ 1-కి 0-4 ఆరవీరే అందరికి 1-10 డిబ్బీ డజ్జు టిన్ 2-8 వి. పి. ఖమ్మము ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

యశ. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,

తపాలవెట్ట నెం 188 రు, మద్రాసు.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడినవి మందులు కాలదేద భేదములు లేక ఆబాలకృష్ణులకు శ్రీపురుష లిఖితము సేవించిన ఎవ్వరును నిరోగులుగ నుండగలరు.

మనమందిరి మాత్రము.

40 Xల డబ్బీక్రయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
20 చీనాబార్ రోడు మద్రాసు.

ద్రావణి స్వయంవరము

అట్లును మత్స్యయోగము తెగవేయు చిత్రపటం చిత్రలేఖనమందు అసహనబాంధిత్వము సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచిన ఎ. యస్. రామ్ గారిచే వ్రాయబడినది. ఇందు నవరసములును అద్దము గట్టిట్లు చూపబడినది. నేడేల నిది ప్రతియింట తప్పక నుండదగినదని చెప్పటమే సరికపోయి యెంతమాత్రము లేదు.

ప్రాసెస్సుపటము 0-5-0 పాటోగ్రాఫు 0-0-0
వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము
కె. యల్. యల్. సోమయాజులు అందునచ్చు,
బుక్ సెల్లర్స్, రాజమండ్రి.

కావలెను.

జీతాను మున్నగు సరకులకు అమ్మటకు ఏజెంట్లును గుత్తగా కొను వర్తకులను వారలె. కేట్లుచరక గామండునువివరములను తెలియగోరువారు 0-4-0 లిల్లలనుచేర్చి పంపవలెను.

దిమ్యూచుయల్ కో ఆఫరేటివ్
ఏజెన్సీ మదరాసు.

వనోషధి సారసపరిల్లా

ఇది జీవామనండులును నెత్తురుగడ్డలను నురియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, నీరసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడితంతువులకు పుష్టినికలిగించును. నెత్తురు కుప్పిణి అది వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

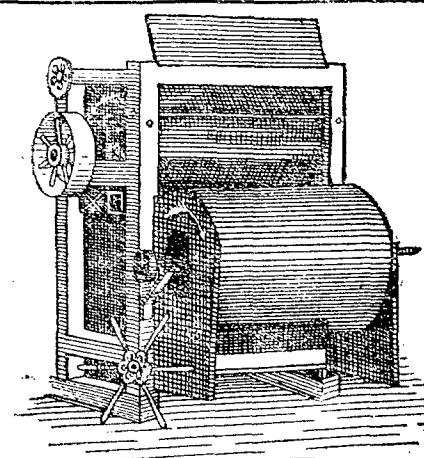
ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

కుమారుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతముభువల్లిత్రాగు (ట్రుకు మందు) నాగల్గితైలము వైపుతేకు మందు. ఈరెండుకని నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

ప్రాప్తి:— వి. డి. సావంత్, ౧౪౪, పనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

వేరుశనగలను ఒలుచు యంత్రము

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప ఓక్కుకంపెనీవారివల్ల తయారు చేయబడిన కాయలను కగులగొట్టి, పప్పు నలగ కుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది. కావలసిన రకమును తెలియపరచి నట్లయిన ధరలు తెలియపరచబడును.

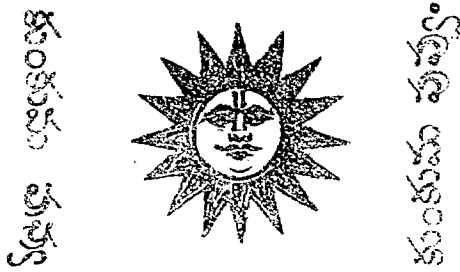

సామాను వర్తకులయిన చేసి నష్టయి చేయబడును.

రోజు 1-కి 12 గంటల కాలమునకు 80 మొదలు 120 బస్తాలువరకు తయారు చేయుటకుగాను మూడు తరగతులుగ నిర్మింపబడి యున్నవి.

చిరునామా:— బీహెచ్ ఫాండరి లేక ఓక్కుకంపెనీ, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు నూనె దొరకును. కొనువాడు సూర్యమాయను గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. సారాయణ ఆంధ్ర కంపెనీ.
21, హమ్మంపేట్, బొంబాయి.

“చంద్ర గంధమాలయందలి ప్రథమకుసుమము”

శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్ర ప్రచురణము.
ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 అతిసుందరమైన పటములున్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి యుండుటవల్ల శీఘ్రముగా వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.
బాల, ఆయోధ్యాకాండములు-గం పాణ్డ్యకాండము కలిగొనెందు గిట్టుకే. గంధపుటము రంగ పటములు 3 రం ఆరణ్య, కిష్కిన్ధా, సుందరకాండములు-గం పాణ్డ్యకాండము కలిగొనెందు గిట్టుకే. కంధపుటము రంగ పటములు 3 రం యుద్ధకాండము-ముదుర్భాగములు, 3ర పటములు 3 రం త్రైబరియడివక-రం పాణ్డ్య కాండములైన మంచి అచ్చు, మేలైనకాళికొదెందు, బాల, ఆయోధ్యాకాండములు గం డిటో ఆరణ్య, కిష్కిన్ధా, సుందరకాండములు గం డిటో యుద్ధకాండము ముదుర్భాగముల సంపుటము రం కిర్రామకాలనిష్ఠయును 0 రం
మొదలగునవి కపాళాభివ్యుల ప్రత్యేకము.
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ లిండు కో, ఆనందముకాలయము, మద్రాసు.

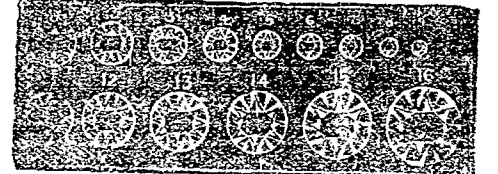
ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదవఁగొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాకథతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెమాలి లేదు. ప్రవేశ రుసుము లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుచుము. పలయువాడు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, 145, కాంపిట్, మద్రాసు అని వ్రాయుడు

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మరాఠు వర్తకులు, మద్రాసు శాస్త్ర. తలతి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”
ఇందుక్రింద కనువరచినట్టి ఇతర మొట్టిన్న బర్మానైజాలకు తగుమైనట్లు ఇమిలేవక కెంపులున్న వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్న బేడకాసులు అణకాసులున్న బంగారపు నగలున్న పైరాళ్లుగల నగలున్న, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

క్రి. శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కే నెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. భర్తూ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,
హమ్మంపేట్ నెం 212, మద్రాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. దూరదేశముల నున్న మీ సుధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభనష్టములు, వస్తువుల ధరలు, వీక్షితఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

ఇద్ద చక్కని సీత అద్దము	6	0	0
సీత అద్దము	3	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఉత్తరములు ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.
ఆషాఢాయి వాగ్మీజీ ఫటల్,
కరంసాద్. ఆనందమార్గముగా, కైరాజీ.
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District

36 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కే రూ 1-0-0 తరహా ఖర్చులు 0-8-0

వెండుకలు పెరుగు సుగంధతైలము.
ఇందలి రమణీయముగా పాసన చెప్పవలసి గాదు. తలకు చదివి ఉత్తమకొనిన ఇతరు పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాగుండు యును. వెంట్రుకలను పెరుగఁజేయున మెదడునకు చలువ జేయును. కండ్లకు చల్లదనము నిచ్చును. కొందరు ప్రాతాహా వరచిసంకున ఈచురును స్వేదనగా మనోహరముగా వాసన ద్రవ్యముల చేర్చి తయారుచేయించి తలకొడి డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నాము.
36 బహుమతుల వివరం:— శ్రీ జితము లలో 480య కొప్పుపుష్ప 1, దంకపుడు 250, సుఖముచూచు అద్దము 1, జర్మను సిల్వర్ కాటుకబడి 1, వాసన సోపుబిళ్ల 1, పెరక 36 బహుమతులు
తంబూలపూరలు 22, కొండచిలుకలు 6, కార్ శేషన్ బ్రాచి 1, పువగుడ్డ 1, అత్తరబిళ్ల 1, పెరక 36 బహుమతులు
తొరకమును! కొద్దిప్రతులే గలవు! మంచిసమయము

విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0.
ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ దెలియునట్టి సులభతైలిని తేటతెలుగున వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటన వలన భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రప్రతికల ప్రతినిధిరూపముగ మాద్రించిన పుస్తకమిదిగాదు. ఇతరుల ప్రచురణములకును లోకమునకు యోగ్యమైన యుద్ధచరిత్ర విక్రయించు అబద్ధగ్రంథముకాదు. “జిజ్ఞాసు గా విరోపాఖండమున” జర్మని మొదలగు వారికి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా తెలియజేసిన జర్మని యుద్ధచరిత్ర మొదటిభాగమున జరిగినవిషయములను దున్నవి. విరోపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుగగోరువారు ఈ మొదటి భాగమునందు దెలుపబడిన యాచార్యరచనల క్షుద్ధోద్బోధితరవలెను.
జర్మని, (ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా) హంగేరీ విద్యార్థులు గతతాబ్దమున విరోపాఖండ గలిగిన చూడుట. జర్మని దేశాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇతరీ యైక్యమునందైన చింత ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మాటుబాటులు జర్మని దేశాధిపత్యము ఉచ్చదేశండుట అధికారవిభజనము, రాజావధుడుగ్రేటువిటె జర్మనియుచేసిన పోటాపోటీలు బాల్కన్ టర్కీయుద్ధముల ఫలితములు విరోపా ఖండభాగముల యుద్ధప్రయత్నములు ఆస్ట్రీయా యువరాజు సంపాదన వెనుక సార్వభౌముల యుత్తరప్రభుత్వములు సార్వభౌమలారంభించిన మహాయుద్ధవిద్యారసములు గలవు.
విరోపా చరిత్రను నింకవిపులముగా వివరము సహితముగా నెరుచు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పవలయు. పుస్తకముద్ర దీని చదివినవారికి విషయముల సర్వావస్థములు తెలియను. ఇందులో 30 హాఫ్టోక్ చిత్రపటములును, 6 భాగోభివృద్ధులును, 120 పుటల విషయము లున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి.యాలకమునబంధించుడు. వెంట వెంటనే తతిమార్గగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో అర్థ పేజరున మాద్రించిన చక్కనిచిత్రములుగలవు. ఇవ్వవలెను. చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియా దేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేకకావ్యములలోనండి గ్రహించి లోక తెలుసును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతివనస్యయును అనశ్యముగా జనక పలయును. ఈ పుస్తకమునకు పెరకేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి మ. కేశవం కోవిండి,
అశోకగ్రహ బోధశాలయము, 157 బ్రాడ్వే,
98 హంటుకోడు, మద్రాసు.

నూతన రోమనంహారి. బేగం నాహిసోప్.
BEGUMSHAHI SOAP
బిక్ చూరి ఉపయోగించుట కలన శుభమునది. య భాగమునందు రోమను ను వెనుపులేక శుద్ధముగా నందును. చర్మము యొక్క స్వభావమెంతగునుకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది బిక్. నెల రిబిల్లులు నెలై 181-0-0 వి.పి. భర్తూ.
ఆర్. ఎ. ఓడిట్ అండ్ కంపెనీ, బందరుపేట్, మద్రాసు

నిజస్థరుచేసిన బారెల్ మార్కు సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది పత్రం యవ్వబడును.
ఈగడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీనులో మాకంపెనీకిగాను గెట్టితరమైన సామాను లతో చేయబడినది. దీనిలో మాకంపెనీ పేరున్న పీపాయిమాట్ల చేసి యుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు (డియూరము మావద్ద తప్ప యితర కంపెనీలలో దొరకదు. యిది సరియైన కాలము మాపు నదియు నిండా సుందరముగాను లోకట్టు అద్దపు మారకలదియు.
మాకంపెనీ చేసిన ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకంపెనీ పేరు కని తక్కువ ధరకు అమ్ముచున్నాము. మునడటి నెల రు. 3-8 0.
ఇప్పటి నెల గొలుసుతో చేరి ,, 3-0-0-0.
విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సాకారుపేట్, మద్రాసు